

04.11.2020

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**04 Kasım 2020
Çarşamba**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

04 Çarşamba 2020 Çarşamba

YASAMA BÖLÜMÜ

KANUN

7255 Gıda, Tarım ve Orman Alanında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

CUMHURBAŞKANI KARARLARI

- Osmaniye İli Sınırları İçerisinde Tesis Edilecek Olan Kamulaştırma Bilgileri ve Güzergâhı Gösterilen “Osmaniye TM 2-Cevdetiye DM Enerji Nakil Hattı”nın Yapımı Amacıyla Bazı Taşınmazların Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 3158)
- Bayburt İli, Merkez İlçe Sınırları İçerisinde Bulunan Kızıltepe Uluçayır Fosil 1 Doğal Sit Alanının Koruma Statüsünün Yeniden Değerlendirilmesi Sonucunda Bazı Alanın Kesin Korunacak Hassas Alan Olarak Tescil ve İlan Edilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 3159)
- Erzincan İli, Otlukbeli İlçesi Sınırları İçerisinde Bulunan Otlukbeli Gölü Doğal Sit Alanının Koruma Statüsünün Yeniden Değerlendirilmesi Sonucunda Bazı Alanın Kesin Korunacak Hassas Alan Olarak Tescil ve İlan Edilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 3160)
- Manisa İli, Şehzadeler ve Yunusemre İlçeleri Arasındaki Sınırın Tespitine İlişkin Karar (Karar Sayısı: 3161)
- 154 kV Taşpınar RES TM-Hasanağa TM Enerji İletim Hattı Projesi Kapsamında Bazı Taşınmazların Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 3162)
- Afyonkarahisar İli, Bolvadin, Sultandağı ve Çay İlçeleri Sınırları İçerisinde Bulunan Eber Gölü Doğal Sit Alanının Koruma Statüsünün Yeniden Değerlendirilmesi Sonucunda Bazı Alanın Kesin Korunacak Hassas Alan Olarak Tescil ve İlan Edilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 3163)
- İstanbul İli, Ümraniye İlçe, Elmalıkent Mahallesi Sınırları İçerisinde Bulunan Alanın Riskli Alan İlan Edilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 3164)
- Kuzey Marmara Otoyolu (3. Boğaz Köprüsü Dahil) Projesi Kapsamında Bazı Taşınmazların Karayolları Genel Müdürlüğü Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 3165)

YÖNETMELİKLER

- Kamu Kurum ve Kuruluşlarına İşçi Alınmasında Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (Karar Sayısı: 3166)
- Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (Karar Sayısı: 3167)
- Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Bağımlılıkla Mücadele Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği
- Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Geleneksel Türk Sporları ve Oyunları Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARI

- Anayasa Mahkemesinin 9/9/2020 Tarihli ve 2016/15118 Başvuru Numaralı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 9/9/2020 Tarihli ve 2017/35947 Başvuru Numaralı Kararı

Türkşeker aracılığıyla çiftçiye 600 milyon liralık destek

Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak, Türkşeker aracılığıyla hububat, bakliyat, domates, patates ve sera ürünleri başta olmak üzere birçok tarımsal üründe çiftçiye 600 milyon lira destek sağladıklarını bildirdi.

Twitter hesabından yaptığı paylaş ile asırlık kurumlarla üreticileri desteklediklerini söyleyen Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak, "Türk Şeker aracılığıyla hububat, bakliyat, domates, patates ve sera ürünleri başta olmak üzere birçok tarımsal üründe çiftçimize 600 milyon lira destek sağladık. Üretime dayalı milli ekonomi politikamızla üreticilerimizin yanındayız." ifadelerini kullandı.

Albayrak'ın paylaşımında, 600 milyon liralık desteğin son iki ayda çiftçilere sağlandığı ve 2020 yılındaki toplam destek tutarının 1 milyar 800 milyon liraya ulaştığı kaydedildi.

TİKA'dan Afganistan'daki tarımsal kalkınmaya sera desteği

Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı (TİKA), Afganistan'da tarımsal kalkınmaya inşa ettiği iki sera ile destek sağladı.

Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı (TİKA), Afganistan'da tarımsal teknoloji ve eğitimin geliştirilmesi amacıyla özellikle kış aylarında gıda alanında yaşanan bazı sıkıntıların azaltılmasına yönelik iki adet sera inşa etti.

TİKA Herat Koordinatörü Ali Ergun Çınar, seraların Afgan yetkililere teslimi için düzenlenen törende yaptığı konuşmada, tarımın Afganistan için önemine dikkat çekerek tarım projelerinin ana amacının ülkenin bu alanda kendine yeterli hale gelebilmesine katkıda bulunmak olduğunu söyledi.

Çınar, biri Herat Ziraat Enstitüsü diğeri de Herat Ziraat İl Müdürlüğü bünyesinde kurulan iki adet biner metrekarelik damlama sistemli seranın güneş paneli sistemleri, su kuyusu ve su deposuyla yetkililere teslim edildiğini belirtti.

Enflasyon ekimde yüzde 2,13 arttı

Ekim ayı enflasyonuna üretici fiyatlarındaki yüksek geçişkenliğin yanı sıra tüketici enflasyonuna da yansıyan döviz kuru damga vurdu. Çekirdek enflasyonda da yüzde 12 seviyesinin aşılması faiz artışı beklentilerini güçlendirdi.

Tüketici enflasyonu ekimde beklentilere paralel yüzde 2,13 arttı ve yıllık enflasyon yüzde 11,89'a çıktı. Gıdada tarla ürünlerinin son bulması sera ürünlerinin ise tezgahlara ekim sonunda gelmesi nedeniyle yaşanan artışın yanı sıra düşük talebe rağmen giyim ve ayakkabı grubunda yeni sezonun zamlı başlaması enflasyondaki yükselişte etkili oldu. Analistler yılsonunda yüzde 12,3 seviyelerinde enflasyon beklentisini korurken, Merkez Bankası son enflasyon raporunda yılsonu enflasyon tahminini yüzde 12,1 seviyesine çıkarmıştı. Analistler 19 Kasım'daki Para Politikası Kurulu toplantısında faiz artışı beklentisini arttırdı.

Gıda enflasyonunda yükseliş

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre yurtiçi üretici fiyatları endeksi de aylık yüzde 3,55 arttı ve yıllık üretici enflasyonu yüzde 18,20'ye yükseldi. Döviz kurlarındaki sert yükseliş birkaç aydır üretici enflasyonunun daha hızlı artmasına neden oluyor. Ekimle birlikte ise döviz kurlarındaki artışın baz etkisi tüketici enflasyonuna da yansımaya başladı. Özellikle hem ürün ithalatı ihtiyacı hem de yem

başta olmak üzere üretim maliyetlerinin dövizle bağımlı olması gıda grubunda fiyatları arttırdı.

Ekim ayının zam şampiyonları arasında bulunan ve aylık fiyatı yüzde 16,74 artan yumurtada hem ihracatın artması hem de döviz kurları nedeniyle üretim maliyetlerinin yükselmesi fiyatlara yansıtıldı. Bunun yanı sıra Ayçiçek yağında üretim düşüşü ve Türkiye'nin ihtiyacının yüzde 30'unu ithal etmesi de yine kur etkisinin tüketici enflasyonuna yansımaya neden oldu. Ayçiçek yağında fiyatlar yüzde 11,38 arttı. Nohutta istenilen verimin alınmaması fiyata yansırken ekmekte yüzde 3,3 artışta İstanbul'da yapılan zammın etkisi görüldü. Gıdada yüzde 3,03 aylık yükseliş manşet enflasyonu 0.7 puan yükseltti.

Elektrik zammı enflasyonu artırdı

Giyim ve ayakkabı grubu pandeminin yarattığı düşük talep nedeniyle yeni sezon zamlarını bir ay gecikmeli devreye aldı. Bu grupta yüzde 6,81 aylık artış oldu ve bu manşet enflasyonu 0.42 puan arttırdı. Ekim ayının zam şampiyonları da giyim ve ayakkabı grubundaki kışlık ürünlerden geldi.

Ekimdeki elektrik zammı konut grubunda aylık enflasyonun yüzde 2,01 artmasına neden oldu. Bu grubun manşet enflasyonu yükseltici etkisi 0.28 puan oldu. Elektrik fiyatlarındaki aylık yükseliş ise yüzde 5,75. Kasımda ise doğalgaz zammı bekleniyor. Kasım enflasyonunda da konut grubunun negatif etkisini gözlemleyeceğiz.

Ev eşyası grubu yüzde 2,45 aylık artışı ve manşet enflasyona 0.19 puanlık etkisiyle öne çıkıyor. Konut talebindeki artış ev eşyası grubunda da talebi yükseltmişti. Bu durumun izleri ekim ayı verisinde de görülüyor. En yüksek artış mobilya grubunda yaşandı.

Otomobil ve altında kur artışı

Ulaştırma grubu da döviz kurlarındaki yükselişe anında yanıt veren gruplardan. Otomotiv fiyatlarında kurun etkisi büyük. Dizel otomobillerde aylık artış yüzde 3,02, benzinli otomobillerde ise yüzde 4,09 oldu. Yine ithalata dayalı motorsiklet fiyatları yüzde 7,05 arttı. Benzin yüzde 1,1 yükselirken LPG fiyatları yüzde 0,66 geriledi. Motorinde ise yüzde 2,63 artış var. Ulaştırma grubunda manşet enflasyona etki 0.33 puan oldu.

Çeşitli mal ve hizmetler grubunda aylık artış yüzde 2,02 ve manşet enflasyona etki 0.13 puan. Bu grupta da döviz kurlarının etkisiyle altın fiyatlarındaki yükseliş etkili. Altında aylık artış yüzde 3,57 oldu.

Çekirdek enflasyonda yükseliş eğilimi sürüyor

İş Yatırım'ın notunda çekirdek enflasyon verileri enflasyondaki yükseliş eğilimini teyit ettiği belirtilerek şöyle denildi: "Ağustos-ekim döneminde görülen kur artışıyla birlikte yükselen B (yüzde 12,0) ve C (yüzde 11,5) göstergeleri yüzde 12,0-12,5 bandında bir sene sonu enflasyon aralığına işaret ediyor. Ancak özel kapsamlı TÜFE göstergelerinin mal ve hizmet kalemlerinden çelişkili sinyallerin gelmeye devam ettiğini belirtelim. Enerji ve gıda dışı mal fiyatları aylık yüzde 2,8 artış ile yükseliş trendini sürdürüyor. Dayanıklı mal fiyatları aylık yüzde 2,8, yıllık yüzde 19,8 artış ile enflasyonu yukarı çekmeye devam ediyor." İnto Yatırım'ın değerlendirmesinde ise ekimde üretici fiyatlarında yüksek kur geçişkenliği dolayısıyla hızlı bir artış yaşandığı kaydedilerek "Ekim ayında ÜFE yüzde 3,55 artış gösterirken, ÜFE'deki yıllık artış oranı eylül ayındaki yüzde 14,33 seviyesinden yüzde 18,20 seviyesine yükselmiş oldu.

Bakan Albayrak: V tipi toparlanma devam ediyor

Bakan Albayrak, "Daha fazla üretim ve istihdam, daha fazla ihracat hedefiyle çıktığımız ekonomik dönüşüm yolculuğunda emin adımlarla ilerliyoruz." ifadelerini kullandı.

Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak, sosyal medya hesabından ekonomik verilere ilişkin değerlendirmelerde bulundu.

Bakan Albayrak, Twitter'dan yaptığı paylaşımda, "Daha fazla üretim ve istihdam, daha fazla ihracat hedefiyle çıktığımız ekonomik dönüşüm yolculuğunda emin adımlarla ilerliyoruz. V-tipi toparlanma devam ediyor. İstihdam artıyor. İhracatta büyüme sürüyor. Otomotiv satışlarında yerli araçların payı %50'yi aştı." ifadelerini kullandı.

Albayrak'ın paylaştığı tweet:

Berat Albayrak ✓
@BeratAlbayrak

Daha fazla üretim ve istihdam, daha fazla ihracat hedefiyle çıktığımız ekonomik dönüşüm yolculuğunda emin adımlarla ilerliyoruz.

- ✓ V-tipi toparlanma devam ediyor
- ✓ İstihdam artıyor
- ✓ İhracatta büyüme sürüyor
- ✓ Otomotiv satışlarında yerli araçların payı %50'yi aştı. 📈

Yeni Ekonomi Programları çerçevesinde üreterek büyüyen Türkiye hedefiyle attığımız ekonomik değişim ve dönüşüm adımlarının meyvelerini toplamaya başladık.

Büyümenin öncü göstergelerinden ISO-Markit İmalat Sanayi Satın Alma Yöneticileri Endeksi (PMI) Ekim ayında 53,9 oldu. Endekste 50'nin üzerindeki değerler imalat sanayi üretiminde büyümeye, 50'nin altındaki değerler ise daralmaya işaret ediyor. PMI endeksi verilerine göre, imalat sanayinde üretim ve yeni siparişler beş aydır artıyor ve bu artış Ekim ayında yeni ihracat siparişlerinin de katkısıyla daha da hız kazandı ve alt sektörlerin büyük bir kısmına yayıldı. Veriler yılın 3. çeyreğinde başlayan V-tipi toparlanmanın yılın son çeyreğinde de devam ettiğine işaret ediyor. Firmalar üretimi desteklemek için istihdam artırıyor. Sektörün istihdam oluşturma hızı Şubat 2018'den bu yana en yüksek seviyeye ulaştı. İstihdam ile gelen üretim artışı, sanayideki büyümenin sürdürülebilir ve kalıcı nitelikte olduğuna işaret ediyor.

Diğer yandan, Ekim ayında ihracatımız geçen yılın aynı ayına göre %5,6, bir önceki aya göre ise %8,3 artarak 17,3 milyar dolara ulaştı. Böylece, ülke tarihimizdeki en yüksek aylık ihracat rakamına ulaştık. İhracatın ithalatı karşılama oranı %87,9 ile 2020 yılındaki en yüksek seviyeye ulaştı. Bu noktada standart dışı altın ithalatımızın önemli bir kısmının bedelsiz olduğunu ve finansman ihtiyacı oluşturmadığını vurgulamakta yarar görüyorum. Altın hariç bakıldığında, ihracatın ithalatı karşılama oranı %95,3 seviyesindedir. Son 10 ayda altın hariç ithalatımız yüzde 5,1 azalış kaydetti ve 155,4 milyar dolara geriledi. Ekim ayı ithalatımızın %87,81'i üretimi destekler nitelikteki ham madde ve yatırım mallarından oluştu. Pandemi koşullarının getirdiği her türlü zorluğa rağmen, YEP hedeflerimiz kapsamında ihracatın her geçen gün güç kazanarak yeni rekorlar kırıldığı ve cari dengenin sağlandığı bir döneme giriyoruz.

Yerli üretimde de olumlu gelişmeler devam ediyor. Otomobil ve hafif ticari araç satışlarında yerli araçların payı 20 yıl sonra ilk defa bu yılın Eylül ayında %50'yi aştı. Bu oran 2017 yılı sonunda %35,6 seviyesindeydi. Rekabetçi kur seviyesinin de sağladığı destekle yılın geri kalanında yerli otomobil satışlarının toplam satışlar içindeki payında yeni rekorlar kırılması beklenmektedir. Pek çok otomobil üreticisi firmamız ve yan sanayimiz üç vardiya çalışmaya başladı ve tam kapasiteye yakın çalışıyor.

Kovid19 öncesi, bu yılın Şubat ayında, tüketici enflasyonu %12,37 seviyesinde idi. Pandemi etkisiyle oluşan maliyet baskısına rağmen enflasyon hala bu seviyenin altında seyrediyor. 2021 yılında hedefimiz enflasyonu tek haneli rakamlara düşürmek olacaktır.

Daha fazla üretim ve istihdam, daha fazla ihracat hedefiyle çıktığımız ekonomik dönüşüm yolculuğunda emin adımlarla ilerliyoruz.

Berat Albayrak
Hazine ve Maliye Bakanı

Hane halkı varlıkları borçlarından fazla arttı

Hane halkı varlıkları bir yılda yüzde 34,8, hane halkı borcu ise aynı dönemde yüzde 33,5 artış gösterdi. Hane halkı varlıklarının küçük de olsa daha fazla artış göstermesi sonucu hane halkı varlıklarının borcuna oranı 2,5 puan arttı.

2021 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı'ndaki verilere göre, yılın ilk yarısı itibariyle koronavirüs salgını hane halkı varlıkları ve borçları üzerinde de etkili oldu. Haziran itibarıyla hane halkı borcu, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 33,5 artarak 728,4 milyar liraya yükseldi. Bu artışta en büyük pay yüzde 34,8 artan banka kredilerine ait. Türkiye'de hane halkı varlıkları ise haziran itibarıyla geçen yılın aynı ayına göre yüzde 34,6 artarak 2,1 trilyon liraya ulaştı. Bunda varlıkların büyük kısmını oluşturan mevduattaki yükseliş etkili oldu.

Varlıkların yüzde 80'i mevduat

Hane halkı varlıkların yaklaşık yüzde 80'ini mevduat oluşturuyor. Mevduat söz konusu dönemde yüzde 29,7 yükselerek 1 trilyon 678,4 milyar liraya ulaştı. Mevduat varlığının 845,8 milyar lirası tasarruf mevduatı, 681 milyar lirası döviz tevdiatı, 151,6 milyar lirası kıymetli maden deposundan oluştu.

Bu dönemde yatırım fonları yüzde 53,5 artarak 258,6 milyar lirayı buldu. Yatırım fonlarında 258,6 milyar liralık tutarın 112,4 milyar lirası menkul kıymet, 148,2 milyar lirası da katılımcıların fon tutarı ile devlet katkısı tutarı toplamını ve otomatik katılım sistemi verilerini de içeren emeklilik yatırımlarından oluştu.

Borsa İstanbul'da yerli yatırımcı ilgisiyle hane halkının hisse senedi stoku da yüzde 115,1 artış gösterdi. Bu dönemde hane halkının kamu tahvil ve bono stokunda yüzde 102,8 artışa karşın, özel sektör tahvil ve bono stoku yüzde 22,7 azaldı.

Yükümlülüklerin yüzde 98,5'i banka borcu

Söz konusu dönemde hane halkı borcunda da artış gerçekleşirken, finans dışı kesim döviz borçluluğunda düşüş görüldü. Aynı dönemde finansal kiralama şirketi kredileri yüzde 21,1 arttı. Finansman şirketlerinin kullandığı kredilerde ise yüzde 18,3 düşüş oldu.

Hane halkı yükümlülükleri arasında haziran itibarıyla yüzde 98,5 ile en büyük kalemi oluşturan banka kredisi stoku içinde 2019'un aynı dönemine göre ihtiyaç kredisi stoku yüzde 55,3, taşıt kredisi stoku yüzde 36,4 ve konut kredisi stoku yüzde 29,4 arttı.

Tüketicilerin salgın döneminde evlerinin dışında daha az vakit geçirmesi kredi kartı harcamalarını etkiledi.

Hane halkı varlıklarındaki artışın borcundaki artışın üstünde olması nedeniyle haziran itibarıyla hane halkı varlıklarının yükümlülüklerle oranı geçen yılın aynı dönemine oranla 2,5 puan artarak yüzde 289,8'e yükseldi. Diğer taraftan, hane halkı yükümlülüklerinin GSYH'ye oranı 2,7 puan yükselişle yüzde 16,2'ye, varlıklarının GSYH'ye oranı 8,1 puan artarak yüzde 46,9'a çıktı.

İhracat ucuzluyor!

Türkiye'nin ihracatı son 5 yılda yüzde 20 oranında artarken, kilogram başına ortalama ihracat birim fiyatı 1,6 dolarlar seviyesinden 1,09 dolara kadar düştü.

Türkiye, ihracatta miktar bazlı artışını sürdürürken, değer açısından kan kaybı yaşıyor. Türkiye'nin ihracatı son 5 yılda değer olarak yüzde 20'ler civarında yükseldi, ancak birim başı değer 2019 sonu itibariyle yüzde 15 düştü.

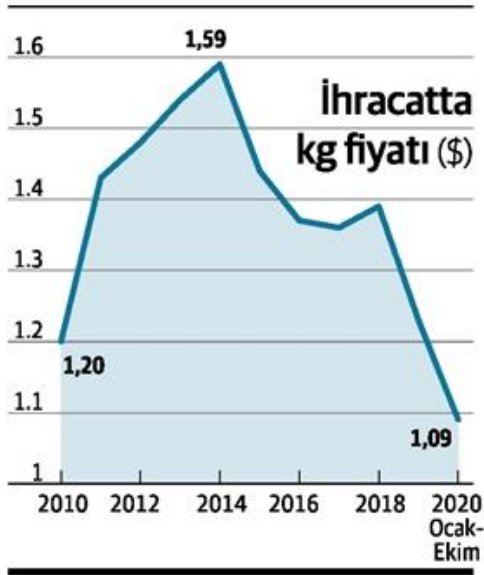
DÜNYA'nın analizine göre, son 5 yılda yüzde 15'lik kayıp ile birim değer 1,44 dolardan 1,23 dolara geriledi. 2020'de de süren değer kaybı ile birim başı ürün fiyatı 1,09 dolara kadar düştü.

Geçen 5 yıllık sürede kilogram başına ihracat değerini en fazla artıran sektör savunma sanayii olurken, ihracat birim değerini en fazla düşüren sektör ise çimento, cam, seramik ve toprak ürünleri oldu.

Türkiye, son yıllarda ihracatta yükselen bir grafik çizerek döviz girdisini artırıyor, ancak bu artış ürün fiyatının değerlendirilmesiyle değil yüksek miktarda satışla sağlanıyor. Türkiye'nin ihracatı son 5 yılda değer bazında yüzde 20'ye yakın artış gösterirken birim fiyat yaklaşık yüzde 15 düştü. Son 5 yılda 2019 sonu itibariyle 1,44 dolardan 1,23 dolara inen birim başı fiyat, 2020 yılında da düşmeye devam etti ve 1,09 dolara kadar geriledi.

Geride bıraktığımız yıl ihracat 2015 yılına göre yüzde 20'ye yakın artarak 143,7 milyar dolardan 180,5 milyar dolara yükseldi.

Birim başı değer ortalama verileri gösteriyor. Bu dönemde birim değerinde yüksek oranlı düşüşler yaşayan sektörler olduğu gibi birim değerini artıran sektörler de oldu.

Hedef 2,5-3 dolar

2015'ten bu yana ihracat kilogram değerini en fazla artıran sektör yüzde 104'lük artış ve 50,55 dolar değer ile savunma sanayii oldu. Konuyla ilgili DÜNYA'ya açıklamalarda bulunan Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) Başkanı İsmail Gülle, 2019 yılında ihracatta miktar hedefi aşıldığını, dolar cinsinden hacimde de hedeflere oldukça yakın bir performans gerçekleştirildiğini söyledi. TİM Başkanı Gülle, 2019 yılında miktar bazlı ihracatın yüzde 15,3 oranında önemli oranda bir artış kaydederek 146 milyon tonu aştığını kaydetti. Gülle, şöyle konuştu: "Ticaret savaşları ve Brexit ile gerginleşen bir küresel ortam sonucunda, önce paritenin düşüşü; ardından da piyasada tutunabilmek için fiyatların iskonto edilmesi sebebiyle, bazı sektörlerin ortalama ihracat birim fiyatlarında düşüşler gözlemlendi. Ticaretin adeta durma noktasına geldiği, küresel anlamda talep şokunun yaşandığı pandemi döneminde tekrar fiyatların iskonto edilmesi; salgına rağmen ülkemiz ihracatı pozitif ayrışmasına karşın birim değerlerde istediğimiz seviyelere ulaşmamızın önüne geçti. Fakat, önümüzdeki dönemde ihracat birim değerlerimizin artacağına ve hedeflediğimiz 2,5-3 dolarlık seviyelere ulaşacağına can-ı gönülden inanıyoruz. İhracat birim değeri, diğer bir deyişle katma değeri yüksek sektörlerimizin ihracatında son dönemde yaşanan artış bizleri memnun ediyor."

TİM Başkanı İsmail Gülle, 2019 yılında, kilogram başına ihracat değerinin mücevherde 665 dolar, savunma ve havacılıkta 62 dolar, hazır giyimde 13,24 dolar, deride 10,35 dolar olarak gerçekleştiğini belirtti. Eylül ayında kilogram başı ihracat değeri 10 doların üzerinde olan yüksek katma değerli ürünlerin toplam ihracatının da artış gösterdiğini anlatan Gülle, şöyle devam etti: “Bu ürünlerde, 2019 yılının eylül ayında, 3 milyar 646 milyon dolar olan ihracatımız, bu yılın aynı ayında, yüzde 12 artarak, 4 milyar 92 milyon dolar seviyesine yükseldi. Kilogram başı ihracatı 50 doların üzerinde olan en yüksek katma değere sahip ürünlerde ise eylül ayında ihracatımız 656 milyon dolara ulaştı. Önümüzdeki aylarda bu artış trendinin süreceğine inanıyoruz.”

TİM Başkanı İsmail Gülle, küresel ticarete ülkeler, hacim olarak önemli bir rekabet yaşasalar da, esas marifetin kilogram başına katma değeri yüksek ürün ihracatı olduğuna dikkat çekti. Bu kapsamda 2001 yılını örnek gösteren Gülle, “2001 yılında Türkiye'nin ihracatının kg başına katma değeri sadece 0.69 dolarken, bugün bu değer ikiye katlanmış durumda” dedi.

Sektörlerin 6 yıllık kilogram başına ihracat değerlerindeki değişim (dolar)

Sektör	2015	2016	2017	2018	2019	2020*	Değişim (%)
Savunma ve Havacılık Sanayii	24,8	27,7	39,8	46,4	61,9	50,55	104,00
Süs Bitkileri ve Mamulleri	1,7	2,3	1,9	2,2	1,9	2,07	18,33
Diğer Sanayi Ürünleri	4,7	5,8	6,8	7,0	6,4	5,27	10,98
Otomotiv Endüstrisi	6,4	6,6	7,0	7,2	6,9	6,99	9,94
Yaş Meyve ve Sebze	0,6	0,6	0,6	0,5	0,6	0,66	5,09
İklimlendirme Sanayii	4,1	4,1	4,2	4,5	4,3	4,24	3,51
Çelik	0,6	0,5	0,6	0,7	0,7	0,61	-0,00
Meyve Sebze Mamulleri	1,0	0,9	0,9	0,9	0,9	0,93	-3,40
Elektrik Elektronik	3,7	4,9	3,8	3,6	3,2	3,52	-6,12
Tütün	7,6	7,7	7,6	7,1	7,1	6,93	-8,56
Demir ve Demir Dışı Metaller	3,6	3,5	3,7	3,8	3,4	3,31	-8,90
Makine ve Aksamları	5,8	5,7	5,6	5,6	5,2	5,26	-9,48
Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	2,1	1,9	1,9	1,9	2,0	1,92	-10,56
Kuru Meyve ve Mamulleri	3,3	2,9	2,6	2,7	2,9	2,90	-11,17
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	0,9	0,8	0,7	0,7	0,7	0,77	-13,15
Zeytin ve Zeytinyağı	2,2	2,5	2,8	2,6	1,9	1,94	-13,31
Halı	3,3	3,1	3,0	3,0	2,9	2,84	-13,73
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	15,9	15,3	14,9	14,4	13,2	13,26	-16,57
Tekstil ve Hammaddeleri	4,5	4,3	4,4	4,3	4,0	3,73	-16,79
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	0,9	0,8	0,9	0,9	0,8	0,74	-16,80
Gemi ve Yat	3,9	3,9	3,5	3,8	2,5	3,20	-17,50
Madencilik Ürünleri	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,15	-21,15
Mücevher	761,5	854,4	717,3	796,2	664,9	564,23	-25,91
Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri	1,5	1,4	1,3	1,3	1,2	1,14	-25,94
Deri ve Deri Mamulleri	12,8	10,9	11,3	11,2	10,3	9,41	-26,26
Fındık ve Mamulleri	11,8	8,7	6,9	5,8	6,3	6,93	-41,11
Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,09	-47,00

* 2020 yılı Ocak-Ekim dönemini kapsıyor

“Tüm dünyada gerileme var”

- İHRACATIN birim değerinde düşüşün nedenlerinden biri olan iskonto bu yıl da

sektörün en önemli sorunlarından biri. Pandeminin yanı sıra kurda yaşanan artış ve küresel rekabetin dünya ticaretinde fiyat baskısı oluşturduğuna işaret eden İstanbul Tekstil ve Hammaddeleri İhracatçıları Birliği Başkanı Ahmet Öksüz, “Tüm bu nedenler dolayısıyla fiyatlarda tüm dünyada bir gerileme oldu. Rekabet çok fazla. Dünyada da genel bir düşüş trendi var ve biz de bundan etkileniyoruz” dedi. Tekstil ve hammaddeleri sektörünün kilogram başına ihracat değeri 2019’da 4 dolar olarak gerçekleşmişti. Söz konusu değer bu yılın ocak-ekim döneminde ise 3,73 dolar olarak gerçekleşti.

En yüksek artış savunma sanayiinde

- ARAŞTIRMAYA göre, kilogram başına ihracatını en fazla artıran sektör yüzde 104 oran ve 50,54 dolar ile savunma ve havacılık sanayii oldu. Sektörün, 2015’ten bu yana ihracatı miktar bazında gerilemesine rağmen döviz getirisi ve kg başına değer her yıl yükseldi. Sektörün 2015’te ihracat miktarı 66,8 bin ton ve ihracat değeri 1,6 milyar dolar iken, 2017’da miktar 44 bin tona gerilemesine rağmen değer ise 2,7 milyar dolara yükseldi. Söz konusu gelişme kg. başına ihracat değerinin arttığını gösteriyor. Son 5 yılda söz konusu rakam 24,8 dolardan 61,9 dolara yükseldi.

En fazla çimento, cam ve seramik değer kaybetti

- 2015’TEN bu zamana kadar kilogram başına ihracat değerini artıran sektörler savunma ve havacılığın yanı sıra süs bitkileri, otomotiv, yaş meyve ve sebze iklimlendirme oldu. Çelik sektörü 0,6 dolarlık kilogram değeri ile 2015’teki değerini korurken, diğer sektörler kilogram başına değer kaybı yaşadı. Kilogram başına ihracat değerini en fazla düşüren sektör çimento, cam, seramik ve toprak ürünleri sektörü oldu. Sektörün kg başına ihracat değeri 2015’te 0,2 dolar iken söz konusu rakam 2019 sonunda 0,1 dolar ve bu yılın ocak-eylül döneminde ise 0,09 dolara geriledi. Dünya Gazetesi tarafından yapılan araştırmaya göre, çimento, cam ve seramik sektörünün ardından kg. başına en ihracat değerinde en fazla düşüş gösteren diğer sektörler ise yüzde 41’lik değer kaybı ile fındık ve mamulleri, yüzde 26 ile deri ve deri mamulleri oldu. Fındık ve mamulleri sektöründe kg başına fiyat 2015’te 11,8 dolar iken bu yılın ocak-ekim döneminde 6,93 dolara, deri ve deri mamullerinde ise kg başına değer 12,8 dolardan 9,41 dolara geriledi.

Kg başı satış değeri 10 doların üzerinde 4 sektör var

- 2019 YIL sonu rakamlarına göre, ihracat birim değeri 10 doların üzerinde bulunan 4 sektör bulunuyor. Söz konusu sektörler arasında ihracat değeri sıralamasında 665 dolar ile mücevher sektörü birinci olurken, onu 62 dolar ile savunma ve havacılık ve 13,2 dolar ile de hazır giyim sektörü izledi.

Salgınla m¼cadelede yeni tedbir

Cumhurbaşkanı Erdoğan, koronavir¼s tedbirleri kapsamında iş yerlerinde hizmetlerin saat 22.00'de sona ereceğini açıkladı. Erdoğan, özel sektör ve kamuda esnek mesai uygulamasının teşvik edileceğini belirtti.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, kabine toplantısının ardından açıklamalarda bulundu. Erdoğan, paket servis hariç olmak üzere lokanta, restoran, kuaför, düğün salonu, yüzme havuzu, halı saha, tiyatro, sinema, konser salonu ve benzeri iş yerlerinde hizmetlerin saat 22.00'de sona ereceğini açıkladı.

Erdoğan'ın açıklamalarından öne çıkanlar şu şekilde:

110 kişinin enkaz altından cansız bedeni çıkarılmıştır. Yaralılarımızın sayısı 1027'dir. Bunların 883'ünün tedavisi tamamlanmıştır.

Arama kurtarma çalışmalarıyla enkaz altından sağ çıkarılan kişi sayısı şu an itibarıyla 107'dir. Arama-kurtarma çalışmalarında enkaz altındaki son kişiye de ulaşılan kadar umudumuzu kaybetmeyeceğiz.

Kurumlarımıza çalışmalarında kullanılmak üzere 29 milyon liralık kaynak gönderilmiştir.

Yıkılmış veya yıkılacak durumdaki binalarda bulunan eşyalarını kurtaramayan vatandaşlarımıza 30 bin lira eşya yardımı yapıyoruz.

Esnafa 50 bin liraya kadar hibe desteği

İş yeri yıkılan veya ağır hasar gören, sular altına kalan esnafımıza TESKOMB vasıtasıyla 50 bin liraya kadar hibe desteği verilecek.

Önümüzdeki 5 yıl içinde 1,5 milyon konutun dönüşümünü hedefliyoruz.

Depremden zarar gören esnaf ve sanatkarlarımızın Halkbank'tan kullandığı kredilerin taksit ödemeleri faizsiz olarak 1 yıl ertelendi.

Deprem konutlarının inşasına bir ay içerisinde başlamayı planlıyoruz.

"Esnek mesai uygulaması teşvik edilecek"

Paket servis hariç olmak üzere lokanta, restoran, kuaför, düğün salonu, yüzme havuzu, halı saha, tiyatro, sinema, konser salonu ve benzeri iş yerlerinde hizmetler saat 22.00'de sona erecektir.

Türkiye genelinde geçerli olmak üzere özel sektör ve kamuda esnek mesai uygulaması teşvik edilecek.

(Yüz yüze eğitim) Salgının seyrine göre, önümüzdeki haftalarda diğer sınıfların durumlarını değerlendireceğiz.

Hızlı toparlanma sürecine giren ekonomimizin bu eğilimi 4. çeyrekte de sürdüreceğine, yılı pozitif büyümeyle tamamlayacağımıza inanıyorum.

CHP lideri Kılıçdaroğlu: Depremle ilgili 58 araştırma önergesi reddedildi

CHP lideri Kılıçdaroğlu, yürütmenin parlamentoya getirdiği bütün kanunların geçtiğini belirterek, 17 yılda, depremle ilgili verdikleri 58 araştırma önergesinin ise reddedildiğini söyledi.

CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, İzmir'deki deprem sonrası yürütülen arama kurtarma çalışmalarına ilişkin "Deprem 5. günü. Hala enkaz tümüyle kaldırılmış değil. Bütün umutlarımız, nasıl 65 saat sonra sevgili Elif, 91 saat sonra minik kızımız Ayda kurtarılıyorsa, inşallah şu an enkaz altında olanlar da kurtarılır." dedi.

CHP Grup Başkanvekili Özgür Özel, partisinin TBMM Grup Toplantısı'nın açılışında 30 Ekim'de İzmir'de meydana gelen depremde yaşamını yitirenler için salonda bulunanları saygı duruşuna davet etti.

Kılıçdaroğlu, saygı duruşunun ardından yaptığı konuşmada, Türkiye'nin zor ve acılarla dolu bir hafta yaşadığını söyledi.

İnsanoğlunun bütün acılara katlanabildiğini ifade eden Kılıçdaroğlu, insanın aynı zamanda, önlenilecek türden benzer acılar yaşanmaması için aklını kullandığını ve gerekli önlemleri alabildiğini belirtti.

Kemal Kılıçdaroğlu, vefat eden eski başbakanlardan Mesut Yılmaz'ın ailesini ziyaret ederek başsağlığı dilediğini aktararak, "Siyaset dünyamızın önemli bir aktörüydü. 3 kez başbakanlık yapmış, bu ülkeye hizmetleri olan bir devlet adamıydı. Kendisine Allah'tan rahmet, milletimize başsağlığı diliyoruz." diye konuştu.

İzmir'deki depremin üzerinden 5 gün geçtiğini anımsatan Kılıçdaroğlu, şunları söyledi:

"Hala enkaz tümüyle kaldırılmış değil. Bütün umutlarımız, nasıl 65 saat sonra sevgili Elif, 91 saat sonra minik kızımız Ayda kurtarılıyorsa, inşallah şu an enkaz altında olanlar da kurtarılır. Bu vesileyle Jandarma'nın, AFAD'ın, belediyelerimizin, İzmir Büyükşehir Belediyemizin, Kızılay'ın arama kurtarma ekiplerine yürekten teşekkür etmek bizim görevimizdir. Bunlar 24 saat, belli bir disiplin içinde, sessizliği koruyarak 'Acaba bir ses duyabilir miyiz, canlıyı nasıl kurtarabiliriz?', aslında onların uğraşı alanı buydu. O nedenle ben, hepsine yürekten teşekkür ediyorum."

"Her enkazın başında 24 saat milletvekillerimiz bekledi"

Kılıçdaroğlu, depremin ardından hastanelerde tedavi altına alınan ve kendisinin de ziyaret ettiği hastalara acil şifa dileklerini ilettili.

Parti genel başkanlarının genellikle kendi partisine teşekkür etmediğine işaret eden Kılıçdaroğlu, İzmir'deki deprem sonrasında yaptıkları çalışmalar nedeniyle partisinin bütün üyelerine teşekkür etti.

Kemal Kılıçdaroğlu, depremin meydana gelmesinin hemen ardından partililerinin adeta bir seferberlik anlayışıyla İzmir'e gittiklerini ifade ederek, şunları kaydetti:

"91 milletvekili arkadaşımız görev yaptı. Grup Başkanvekilimiz Özgür Özel'in koordine ettiği bir çalışma. Her enkazın başında 24 saat milletvekillerimiz bekledi. Çadırların tümü ziyaret edildi, 'Bizim bir eksikimiz var mı, sizin eksikiniz var mı?' diye soruldu. Çadırlar süratle kuruldu. Ekmek, süt, çorba, yemek, bütün bunların tamamı, İzmir Büyükşehir Belediyesi, diğer büyükşehir belediyelerimiz ve belediye başkanlıklarımızın desteğiyle hiçbir sorun olmamasına özen gösterildi. Verdiğimiz mücadele, yaptığımız çaba sadece İzmirli için değil aslında, bir risk en hafif nasıl atlatılabilir, insanların yaşadığı mağduriyet en rahat nasıl giderilebilir, bu çaba içerisindeydik."

Kılıçdaroğlu, depremin ardından CHP'li belediyeler tarafından 2 bin 588 çadır kurulduğunu, 25 bin 991 battaniye, ısıtıcı, 370 bini aşkın maske dağıtıldığını anlatarak, arama kurtarma personeli, iş makineleri, binek araçların görev yaptığını, mobil şarj istasyonları kurulduğunu ve ücretsiz mobil internet imkanının da sunulduğunu bildirdi.

Deprem bölgesinde seyyar tuvaletler, seyyar mutfakların da kurulduğunu belirten Kılıçdaroğlu, hasta ve taziye ziyaretlerinin yapıldığını, hayatını kaybeden vatandaşların cenaze törenlerine katıldığını anlattı.

CHP Genel Başkanı Kılıçdaroğlu, cenazelerin, yakınlarının arzu ettikleri illere gönderildiğini de dile getirerek, şöyle konuştu:

"Dolayısıyla bir yerde sorun varsa, sorunun giderilmesiyle ilgili her türlü çaba gösterildi. Bir şikayet telefonu bütün İzmir'e duyuruldu. Buraya gelen her şikayetin, her talebin, her beklentinin süratle cevaplandırılmasına imkan verildi. Ayrıca 230 vatandaşımıza, arzu ettikleri sabit yazlıklarda konaklama imkanı sağlandı. Çadırların tümü ziyaret edildi, kimlik bilgilerinden ayakkabılarına kadar bütün ihtiyaçları tespit edildi, raporlandı. Psikolojik destek isteyenlere de bu çerçevede yardım edildi. Şu anda İzmir'de hiç kimse aç ve açıkta değil. Bunlar CHP'nin belediyeler aracılığıyla yaptığı çalışmalar. Elbette Kızılay'ın, AFAD'ın, Jandarma arama kurtarma ekibinin, İzmir Valiliğinin çabaları da var. Bu çabalara da ayrıca teşekkür ederiz."

Bir deprem gerçeği bulunduğunu, bunu sürekli yaşadıklarını vurgulayan Kılıçdaroğlu, eğer ülke olarak deprem gerçeğini kabul ediyorlarsa, gerekli önlemlerin alınması için de çaba harcamak zorunda olduklarını söyledi.

Depremde hayatını kaybeden kişilerin partilerinin hiç önemli olmadığını belirten Kılıçdaroğlu, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Onlar bizim insanlarımız, arkasından Fatiha okuyoruz, gözyaşı döküyoruz, üzüldüğümüzü ifade ediyoruz. 'İnşallah bir daha olmaz' diye dualar ediyoruz. Ya sonra ne yapıyoruz? Asıl soru bu. Her depremten sonra aynı şeyleri yapıyoruz. Değişen bir şey yok. Siyaset dünyamızda da değişen bir şey yok. Bunun değişmesi lazım. Şunu düşünmek zorundayız: Deprem olduğunda can kaybını nasıl minimize edebiliriz veya hiç can kaybımız olmaz. Bunu düşünmek zorundayız. Deprem olduğunda mal kaybımızın nasıl olmayacağını düşünmek zorundayız. O da milli gelirden azalmaya yol açıyor. Yaralı sayısını nasıl azaltabiliriz? Bu üç sorunun yanıtını siyaset kurumu bulmak ve yerine getirmek zorundadır. Ne ile; bilim, akıl, liyakat, mantıkla. Yasalar çıkardık ama yasaların kendi içinde iç tutarlılığı yok. Her depremten sonra bir yasa çıkardık. Çünkü depremle ilgili temel yasa, pek çok ihtiyaca cevap vermiyor."

"Depremzede de merak ediyor"

Kılıçdaroğlu, önce 1959'da bir kanun çıkarıldığını, 1992'de Erzincan depreminden sonra bu kanun ihtiyaca cevap vermediği için 3838 sayılı kanunun yapıldığını anımsattı. Kılıçdaroğlu, 1999 depreminden sonra da bir kanun çıkarıldığını, kentsel dönüşümle ilgili, Kuzey Ankara Girişi Kentsel Dönüşüm Proje Kanunu şeklinde de güzel bir düzenleme yaptığını ifade etti.

Parlamentonun, yürütme organının niyeti varsa, gerekli düzenlemeleri yapabildiğini belirten Kılıçdaroğlu, 2012 yılında afet riski altındaki alanların dönüştürülmesi hakkında bir kanun da çıkarıldığını söyledi. Bu kanunun önemine işaret eden Kılıçdaroğlu, şunları söyledi:

"Kimsenin hakkını yemeyelim. Kanunda riskli alan tanımı yapılıyor. Riskli alanı kim belirleyecek? Kanun bunu belirlemiş, riskli alan; 'Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının görüşü de alınarak, bakanlığın teklifi üzerine Cumhurbaşkanlığınca kararlaştırılır.' Bugüne kadar, nerede, ne kadar riskli alan belirlendi? Merak ediyorum. Çocuğunu, annesini, babasını depremde kaybeden depremzede de merak ediyor. 2012'de kanun çıktığında göre, riskli alanları herkes bildiğine göre, hatta evinin bile fay hattı üzerinde olup olmadığını internete girip gören birisi, herhalde Cumhurbaşkanlığının bu kararını beklemiştir. Nerede bu riskli alanlar?

Riskli alan belirlendikten sonra oradaki binaların yıkılması gerekiyor. Yıkımına belediye karar vermiyor, böyle yetkisi yok. Valilik ve ona bağlı kurullar karar alıp, bakanlığa gönderiyorlar. Sonra yıkımına karar verilirse belediyeye, 'Şurayı yıkacaksınız' diyorlar. Yasaların bu kadar dağınık olması deprem riskiyle mücadelede bürokrasiyi de zorluyor."

"Türkiye'de hangisi yapılıyor?"

Kılıçdaroğlu, devlet terbiyesi, kaynakların nerelere harcandığı konusunda şeffaf ve üniversitelerin bilgi ürettiği ülkelerde, depremle mücadelenin iki aşamalı olduğunu dile getirdi. Kılıçdaroğlu, birinci aşamanın afeti önleme, depreme dayanaklı yapılar inşa edilmesi; ikinci aşamanın da afetten sonra oluşan riskin giderilmesi olduğunu anlattı.

"Türkiye'de hangisi yapılıyor?" sorusunu yönelten Kılıçdaroğlu, birincisinin yapılmadığını savundu. İstanbul'daki konutların büyük bir kısmının depreme dayanaksız olduğunu, bunu herkesin, her partinin söylediğini belirten Kılıçdaroğlu, "Neden, niçin önlem alınmıyor? Depremden sonra risk oluşuyor, insanlar ölüyor, gözyaşı döküyoruz, çocuk kurtuldu diyor, hepimiz bayram yapıyoruz, kurtaran ekip gözyaşı döküyor, hepimiz seviniyoruz. Depremden sonrayı biliyoruz da deprem

öncesi neden önlem almıyoruz. Allah bize akıl vermiş, aklımızı kullanacağız. Bilim adamları var, bu konuda çaba harcıyorlar." diye konuştu.

"Depremle ilgili 58 araştırma önergesi reddedildi"

CHP Genel Başkanı Kılıçdaroğlu, bugün bir gazetenin, "İktidarı ile muhalefetiyle bilimin sesine kulak tıkayan Türkiye" başlığıyla bir haber yayınladığına işaret ederek, "Pes yani. Biz ne zamandan beri bilimin, bilim insanının sesine kulak tıkadık? İktidar tıkıyor, gerek de duymuyor depreme dayanıklı bina yapmaya. 'Ölen ölür, kalan sağlar bizindir.' Kalan sağlara, 'Ağlama, annen, baban öldü ama sana bir daire vereceğim' diyor. Anne, baba mı çok değerli, onun aldığı daire mi çok değerli? Bu ayrımı insanın vicdanının yapması lazım. Bu ayrım yapılmıyor." değerlendirmesinde bulundu.

Bu konularda kimin görevini yapıp, kimin yapmadığı sorusunu yöneltten Kılıçdaroğlu, yürütmenin parlamentoya getirdiği bütün kanunların geçtiğini söyledi. Kılıçdaroğlu, ancak parlamentonun bir eksiği olduğunu öne sürerek, 17 yılda, depremle ilgili verdikleri 58 araştırma önergesine, AK Parti ve MHP'nin, "Hayır, araştırmaya gerek yok" dediğini savundu.

Kılıçdaroğlu, muhalefetin, 17 yılda 58 kez deprem gerçeğine parlamentoda dikkati çektiğinin altını çizdi.

"Bundan niye kimsenin haberi yok?"

Bilim insanlarının, üniversitelerin, sivil toplum kuruluşlarının üzerine düşeni yerine getirdiğini, depremle ilgili yayınlar, toplantılar yaptığını anlatan Kılıçdaroğlu, "Muhalefet olarak biz yaptık mı? Rahat ve açık yürekle şunu söyleyebilirim; deprem, deprem gerçeği ve alınması gereken önlemler konusunda Türkiye Cumhuriyeti tarihinde en nitelikli, kaliteli raporu hazırlayıp hükümete sunan tek parti var o da CHP." dedi.

"Bundan niye kimsenin haberi yok?" diye sorulabileceğini ifade eden Kılıçdaroğlu, eski CHP İstanbul Milletvekili, mühendis Ersin Arıoğlu'nun 1999 depreminden sonra Japonya, ABD ve Türkiye'den deprem mühendislerini bir araya getirdiğini anımsattı.

Kılıçdaroğlu, şunları kaydetti:

"ODTÜ'den iki, Japonya ve ABD'den dörder hoca bir araya geldi, İstanbul depremi hazırlıklarının hızlandırılması ve tek yönetimde toplanması adı altında bir rapor hazırladılar. Kasım 2005'te o dönem Genel Başkanımız Deniz Baykal'a sunuldu. Sayın Baykal, raporun ne kadar önemli olduğunu, raporu hazırlayanların bu konuyu

ne kadar bildiğini gördüğü için 'Hükümetin bu raporu bilmesi lazım. Gidin Sayın Başbakan'a bu raporu anlatın. Bu raporu verirken bunu kamuoyuyla paylaşmayın, CHP raporu olarak algılanmasın. Bu raporun öngördüğü kanunların Meclis'ten çıkması için CHP olarak her türlü desteği vermeye hazırız.' diyor. Heyet, dönemin Başbakanlık Müsteşarı Ömer Dinçer'den randevu istiyor. Dinçer, 'Başbakan'ın işleri yoğun ama size 20 dakika ayırabilir' diyor. Erdoğan ve ekibine, Baykal'a sunulan rapor 3 bölümden oluşuyor: İstanbul deprem ihtimalinin bilimsel analizi, muhtemel hasar senaryoları, risklerin en aza indirilmesi için yapılması gerekenler.

Raporu sunmaya başlarlar, Erdoğan, derhal ilgili bakan ve müsteşarları da davet eder, raporun ciddiyetini fark eder. Tam 3,5 saat brifingi dinler. Raporun ne kadar değerli ve önemli olduğunu vatandaşın da bilmesi gerekir. Bugüne kadar çıkıp, 'Ey Erdoğan, raporu biz yazdık sen gereğini yapmadın' demedik. Hep bekledik. Erdoğan, Başbakanlık Basın Merkezine talimat verir, deprem konusunda çok önemli bir brifing aldığı duyurulur. Erdoğan, 'Çok önemli bir rapor, mutlaka İstanbul valisi ve belediye başkanının da dinlemesi lazım.' der. Arıoğlu ve ekibi, onlara da sunumun aynısını yapar. Rapor, ayrıca bakanlığa da gönderilir. Ne oldu? 3,5 saat Başbakan dinleyecek, vali, belediye başkanı dinleyecek... İstanbul depremindeki riskler, önlemler ayrıntılı belirtilmiş, mali yapısına kadar. Bu rapor sadece raflarda yerini aldı. 'Muhalefet partisi de ne yapıyor, bilimden uzak' diyenlerin, kulağına küpe olsun."

Kılıçdaroğlu, depreme ilişkin yapılması gerekenlerin bilindiğini ancak yapılmadığını savunarak, "AK Parti, MHP, CHP, hepimiz biliyoruz aslında. Niçin yapılmıyor? Bu, bir siyasi tercihtir. Siyasi tercihte bulunan ise iktidar partisidir." diye konuştu.

"Deprem değil bina öldürür." şeklinde bir deyişin bulunduğunu anımsatan Kılıçdaroğlu, insanların o binaların içinde ölümü beklemesinin hangi vicdana, hangi ahlaka sığdığını sordu.

Depremi önleme şansının bulunmadığını ancak riskli alanların bilindiğini belirterek, neden önlem alınmadığını da soran Kılıçdaroğlu, bunun da paranın nereye kullanılacağıyla ilgili siyasi bir tercih olduğunu söyledi.

Kılıçdaroğlu, "Deprem riskini sıfıra indirip insanların hayatını kurtarmak mı istiyorsun yoksa bir havaalanı yapıp, uçak inmeyen havaalanına dünyanın avrolarını, dolarını bundan 20 yıl sonrasını bile garanti edip ödeyecek misin? Bu bir siyasi tercihtir. AK Parti siyasi tercihini böyle kullandı. Hükümet de böyle kullandı; 18 yıldır böyle kullanıyor." değerlendirmesinde bulundu

Eski başbakanlardan merhum Bülent Ecevit'in 1999'daki Marmara depreminden sonra ek kurumlar vergisi, ek gelir vergisi, ek emlak vergisi, özel iletişim vergisi, özel

işlem vergisi diye vergiler getirdiğini, bunlardan özel iletişim vergisinin sürekli hale geldiğini aktaran Kılıçdaroğlu, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Özel iletişim vergisi çıktığı tarihten bu yılın eylül ayına kadar toplanan para 35 milyar dolar. 35 milyar dolarla siz, İstanbul'da, İzmir'de yaşanacak bir deprem riskini en aza indirebilirsiniz. Bir kişinin bile burnu kanamayabilir parayı harcarsanız. Adı üstünde deprem vergisi. Soruyorum nerelere harcandı; kıyamet kopuyor. Erdoğan, bu soruyu sorduğumda, 'Harcanması gereken yere harcadık. Bundan sonra da Bay Kemal'e bu tür şeylerin hesabını vermeye zamanımız yok.' diyor. Bana hesabını vermeyeceksin, millete hesabını vereceksin. Parayı nereye harcadın? Dünyanın en mükemmel raporunu sana 3,5 saat sundular. Nereye gitti bu paralar?"

İmar affı uygulaması kapsamında toplanan paraların da nerede olduğunu soran Kılıçdaroğlu, "Suriyelilere gelince para çok. 50 milyar dolar para harcandı. Bizim insanımız ise kendi evinde, tabutlukta depremi bekliyor, deprem olacak biz de öleceğiz. İktidar bunu duymuyor. Şu soruyu sormamız lazım: İnsan hayatı değerli midir? Devleti yönetenlerin bilmesi lazım. İnsan hayatı değerliyse insanı yaşatmak için alınması gereken önlemleri siyasi iktidar alıyor mu almıyor mu? İnsanı yaşat ki devlet yaşasın diyoruz. Siz insan nasıl ölür... Görüyorsunuz, biliyorsunuz, anlıyorsunuz, yaşıyorsunuz ama önlem almıyorsunuz. Çöken bir yanlış anlayıştan söz ediyorum." şeklinde konuştu.

"Sosyal devletin ayağa kalkması gerekiyor"

Anayasa'da, "Devlet, şehirlerin özelliklerini ve çevre şartlarını gözetken bir planlama çerçevesinde, konut ihtiyacını karşılayacak tedbirleri alır, ayrıca toplu konut teşebbüslerini destekler." hükmünün yer aldığını aktaran Kılıçdaroğlu, Anayasa'daki bu tedbirlerin hiçbirisinin alınmadığını söyledi.

Kılıçdaroğlu, "18 yıldır bu ülkeyi yönetenler Anayasa'nın bu maddesinden bile bihaberler. Adımın Kemal olduğu kadar inanırım. Deprem gerçeği var, bilim insanları, mühendisler, sivil toplum, siyasetçiler, vatandaşlar söylüyor, evimiz risk alanı dayanıksız... 'Evi boşalt.' Boşaltacak da nereye gidecek, gidecek yeri yok. Depremde binanın yıkılacağını ve öleceğini bildiği halde oradan ayrılmıyor. Çünkü gidecek yeri yok. Sosyal devlet nedir? İşte o vatandaşa, 'senin hayatın bizim için çok değerlidir, sen bu binayı boşalt, sana şurada yer verdik, sen oraya taşın, biz burayı yıkacağız', diyecek sosyal devlet. Sosyal devlet değil beşli çeteye hizmet eden bir devlet var." değerlendirmesini yaptı.

Depremde en çok fakirin, fukaranın zarar gördüğünü ifade eden Kılıçdaroğlu, "Bunlar demiyor mu 'biz fakir fukaranın yanındayız'. Fakir fukaranın cenazelerinin yanındalar." dedi.

Kılıçdaroğlu, sosyal devletin ayağa kalkması, vatandaşına sahip çıkması, konut açısından da tedbirleri alması gerektiğini belirtti.

Devletin sağlıklı yönetilmediğini savunan Kılıçdaroğlu, ödenen vergilerin nereye gittiğini vatandaşın sorgulamasını istedi.

"Bunlar aşılr, hiç kimse karamsar olmasın"

Deprem riski konusunda Türkiye Cumhuriyeti tarihinde en sağlıklı, en tutarlı, en nitelikli raporları yazıp, bunu bir siyaset malzemesi yapmadan yürütme organına teslim edip, 3,5 saat anlatan tek partinin CHP olduğunu söyleyen Kılıçdaroğlu, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Şunu da her vatandaşın bilmesini isterim: Artık CHP'nin devleti yönetme zamanı gelmiştir. Ayaklar altında olan bir devlet olmaz. Herkesin tehdit ettiği bir devlet olmaz. Herkesin şantaj yaptığı bir devlet olmaz. Onurumuzla ve gururumuzla yaşamak istiyoruz. Kimsenin tehdit etmediği bir devlet anlayışıyla yaşamak istiyoruz. Hangi partiden, inançtan, kimlikten olursa olsun, hangi yaşam tarzını benimserse benimsesin benim vatandaşımdır deyip onun sorunlarına eğilen bir devlet anlayışı istiyoruz.

Toplumu ayrıştıran, toplumu bölen... Bu doğru değil. Depremle mücadelede merkez ile yerel yönetim arasında sağlıklı bir iletişim, iş birliği, koordinasyon sağlanmak zorundadır. Bu olmadığı takdirde iş yürümez. Kentsel dönüşüm konusunda aylarca bekleyen, bizim belediye başkanlarımızın bekleyen yazıları vardı, cevap bile vermediler. Bunlar aşılr, hiç kimse karamsar olmasın."

"Sosyal devlet anlayışıyla taban tabana zıt"

TBMM Genel Kurulunda bu hafta İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin görüşüleceğini anımsatan Kılıçdaroğlu, bu teklifte 25 yaş altı ve 50 yaş üstü vatandaşlara kurulan bir kumpasın bulunduğunu savundu.

Türk-İş, Hak-İş ve DİSK'in bir araya gelerek bu konuda bir bildiri yayımladığını aktaran Kılıçdaroğlu, "Bu üç işçi sendikası bir araya zor gelirler. Ama üçü ilk kez ortak bir bildiri yayınlamışlar. Bunu çekin, önce bizim görüşümüzü alın diye. Bu kanun teklifinin çekilmesi lazım. Üç konfederasyonun genel başkanlarını davet edersiniz, bunları dinleyin. Getirdiğiniz şey çok tehlikeli, sosyal devlet anlayışıyla taban tabana zıt. İnsanların yasalarla verilen haklarını 25 yaş altı ve 50 yaş üstü insanlardan alıyorsunuz. Uluslararası normlara göre verilen haklarını alıyorsunuz. Bunu da umarım çekerler." şeklinde konuştu.

Türk Dil Kurumu ve Türk Tarih Kurumu'nun gelirleri Hazine hesabına geçirildi

Atatürk'ün mirası Türk Dil Kurumu ve Türk Tarih Kurumu'nun gelirlerinin 20 Mart tarihi itibarıyla Hazine hesabına geçirildiği ortaya çıktı. El konulan temettü gelirinin 3.7 milyar lira değerinde olduğu bildirildi. Turizm Bakanı Ersoy, olayı doğruladı.

Türkiye'nin kurucu Cumhurbaşkanı Mustafa Kemal Atatürk'ün İş Bankası'ndaki hisseleri karşılığında Türk Dil Kurumu ve Türk Tarih Kurumu'na miras olarak bıraktığı temettü gelirlerinin mart ayı itibarıyla Hazine hesabına geçirildiği ortaya çıktı.

CHP Ankara Milletvekili Murat Emir, durumu TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu'nda Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın bütçe görüşmeleri sırasında gündeme getirirken, Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy iddiayı doğruladı. Bloomberg, el koyulan temettü gelirinin 3.7 milyar lira değerinde olduğunu bildirdi.

CHP Milletvekili temettü gelirlerin Türk Dil Kurumu ve Türk Tarih Kurumu'na yönelik olduğunu, ancak Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın hesabına yönlendirildiğini ifade etti. "Elinizi Atatürk'ün vasiyetinden çekin" diyen Emir, "Bunlar bağımsız kurumlardır" diye konuştu.

Hesapların 20 Mart tarihi itibarıyla Hazine'ye aktarıldığını doğrulayan Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy, "Para alınıyor gibi algılanılmamalı, gelen kaynaklar tek hesapta toplanıyor" dedi. Türkiye İş Bankası'nda, CHP tarafından temsil edilen, Atatürk hisselerinin payı yüzde 28.09. Hisselerin temettü gelirleri Atatürk'ün vasiyeti gereği Türk Tarih Kurumu ile Türk Dil Kurumu'na aktarılıyordu.

ABD'den seçim sonuçları gelmeye başladı

ABD'de yaklaşık 250 milyon seçmen başkanını belirlemek üzere sandığa gitti. Amerika Birleşik Devletleri başkanlık seçimlerinde yakın tarihin en önemli seçimlerinden biri yaşanıyor. Ülkede oy kullanma işlemi devam ederken Başkan Donald Trump ve Demokrat rakibi Joe Biden çalışmalarına devam ediyor. Saat 03.30 itibariyle dokuz eyalette sandıklar kapandı. Seçimden sonuçlar gelmeye başladı.

Dünyanın soluğunu tutarak beklediği gün geldi çatı, ABD'de yaklaşık 250 milyon seçmen bugün son sözü söylemek ve başkanı belirlemek üzere sandığa gitti. Seçimde yaşananlar;

Türkiye saati ile 07.30 sıralarında ABD'de başkanlık seçimlerinde ülke genelinde oy sayımı devam ederken, Beyaz Saray önünde toplanan ABD Başkanı Donald Trump'ın ve Demokrat rakibi, Joe Biden'ın destekçileri arasında arbede çıktı. Seçimden saatler önce Ulusal Muhafızlar bazı kentlerde sokağa çıkarken, bazı kentlerde mağaza sahipleri, olası protestolara karşı vitrin camlarını kontraplaklarla kapatmıştı.

BATI YAKASINI SÜPÜRDÜ

07.15'de AP'nin öngörülerine göre Joe Biden, Batı Yakası'nı silip süpürdü. Beklendiği üzere 55 seçici kurul üyesi bulunan California'yı Biden kazandı. Yedi delegeli Oregon ve 12 delegeli Washington eyaletleri de Biden dedi. Doğu Yakası'nın kuzeyindeki New Hampshire eyaletini de kazanan Biden, seçici kurul delege sayısını 209'a çıkardı.

Tahminlere göre; Donald Trump ise 10 delegeli Missouri'yi, dört delegeli Idaho'yu ve altı delegeli Utah'ı da alarak seçici kurul üye sayısını 118'e yükseltti.

KANSAS'DA TRUMP ÜSTÜNLÜĞÜ

06.30'da Donald Trump, Kansas eyaletinde ipi göğüslemiş gibi görünüyor. Oyların yüzde 75'i sayılmış durumda ve Trump yüzde 53.6 ile seçici kurul delege sayısını 98'e yükseltti. Biden'ın oy oranı ise yüzde 44.3'te kaldı.

06.00'DA SANDALYE DAĞILIMI BELLİ OLMAYA BAŞLADI

ABD'de 59. başkanlık seçimlerinin yanı sıra yapılan Senato ve Temsilciler Meclisi seçiminde sandalye dağılımı belli olmaya başladı. Amerikan basınında yer alan haberlere göre, şu ana kadar Senato'da Demokratlar sandalye sayısını 43'e, Cumhuriyetçiler 37'ye yükseltti. Temsilciler Meclisi'nde ise Cumhuriyetçiler 73 sandalye ile üstünlük sağlarken Demokratların sandalye sayısı 54 oldu.

BİDEN 131 TRUMP 92

Saatler 05.50'yi gösterdiğinde Associated Press haber ajansının yayınladığı son tahminlere göre Biden 131, Trump ise 92 delegeyi hanesine ekledi.

Adayların büyük oranda kazanmasının beklendiği eyaletler ve delege sayıları şu şekilde:

Donald Trump: Kuzey Dakota (3), Güney Dakota (3), Nebraska (3), Wyoming (3), Indiana (11), Batı Virginia (5), Kentucky (8), Arkansas (6), Güney Carolina (9), Oklahoma (7), Mississippi (6), Alabama (9), Tennessee (11), Louisiana (8)

Joe Biden: New York (29), Maryland (10), New Jersey (14), Illinois (20), Vermont (3), Virginia (13), New Mexico (5), Colorado (9), Connecticut (7), Massachusetts (11), Rhode Island (4), Delaware (3), Washington D.C. (3)

KRİTİK EYALETLERDEN PENNSYLVANIA

05.30'da oyların henüz yüzde 12'sinin sayıldığı kritik eyalet Pennsylvania'da Demokrat Biden'ın yüzde 60.9 ile Trump'a karşı üstünlüğü bulunuyor. Sonuçlara ilişkin net bir tablo sunmayan bu verilere göre; ABD'nin mevcut başkanı Trump yüzde 38 bandında...

TEXSAS'DA BİDEN ÖNDE GİDİYOR

Saat 05.00 itibariyle ABD'nin Cumhuriyetçi kalesi Texas'ta sandıkların yüzde 64'ü açıldı. Şimdiye kadar sayılan oylara göre Joe Biden oyların yüzde 51'ini aldı. Donald Trump ise yüzde 47.7'de kaldı.

Kansas ve North Carolina eyaletlerinde de Joe Biden küçük farklarla önde gözüküyor.

Ayrıca, Alabama, Connecticut, Delaware, District of Columbia, Florida, Illinois, Maine, Maryland, Massachusetts, Mississippi, Missouri, New Hampshire, New Jersey, Oklahoma, Pennsylvania, Rhode Island ve Tennessee eyaletlerinde oy verme işlemi sonlandırıldı.

OHIO'DA BIDEN ÖNDE

4.15'de ABD'de başkanların galip geldiği eyaletlerden Ohio'da sandıkların yarısı açıldı. İlk sonuçlara göre Biden oyların yüzde 56'sını aldı. Ülkede son 30 yılda yapılan seçim sonuçlarına göre Ohio eyaletini kazanan aday, ABD başkanlığı koltuğuna oturuyor.

FLORİDA YÜZDE 80'İ AÇILDI

Saat 03.30 civarında ABD'nin başkan belirleyen eyaletlerinden Florida'da sandıkların yüzde 80'i açıldı. Haritanın rengi her güncellemede bir mavi bir kırmızı oluyor.

TRUMP ÜÇ EYALETTE ÖNDE

Hem Fox hem AP tahminlerine göre ABD Başkanı Donald Trump Batı Virginia'da da seçimi kazanıyor. İlk sonuçlara göre Trump'ın önde olduğu eyalet sayısı üçe yükseldi. Kuzey Carolina, Ohio ve Batı Virginia'da sandıklar kapandı.

İLK KÖYLERDE SANDIKLAR AÇILDI

Köylerde oy verme işlemi hızla sonuçlanırken sandıklar açıldı. Dixville Notch kasabasında kullanılan beş oyun tamamını Demokrat Parti adayı Joe Biden kazandı. Seçim sonuçları belli olan ikinci nokta ise Millsfield oldu. Gece yarısı oylaması geleneğinin 60. yılını kutlayan kasabaya Trump damga vurdu. Sandıktan çıkan 21 oydan 16'sını Trump, 5'ini ise Biden aldı.

Ali Ekber YILDIRIM

04 Kasım 2020

Süt fiyatı artmayınca enflasyon düştü mü?

Yıllardır tarlaya, çiftliğe, seraya, bağ, bahçeye gidiyoruz. Üretene soruyoruz. “Girdiler çok pahalı, para kazanamıyorum” diye feryat ediyor. Pazara, manava, markete gidiyoruz. Tüketicilere fiyatlar nasıl diye soruyoruz; “Her şey ateş pahası. Çok pahalı. Para yetiştiremiyoruz” diye yine feryatlar yükseliyor.

Üreticideki fiyatı bilen, yakından izleyen bizim gibi tüketiciler için alışveriş yapmak gerçekten çok zor. Üreticiden alınan fiyatı biliyoruz. Para ödeyerek aldığımız ürünlerin fiyatı arasında uçurumlar var. Ödediğiniz paranın, üretenin cebine girmediğini bilmek çok üzücü.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), ekim ayı enflasyon verilerini açıkladı. Yine en dikkat çekici olanı yüksek gıda fiyatları. Üstelik açıklanan gıda fiyatlarının çarşı pazardaki fiyatlarla ilgisi yok. Çarşı pazarda fiyatlar çok daha yüksek.

TÜİK’in açıklamasına göre, Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE), Ekim 2020’de bir önceki aya göre yüzde 2.13 oranında arttı. Bu oran, bazı ülkelerinde yıllık enflasyonu ile aynı.

Tüketici Fiyat Endeksi bir önceki yılın aralık ayına göre yüzde 10.64, bir önceki yılın ekim ayına göre yüzde 11.89 ve 12 aylık ortalamalara göre ise yüzde 11.74 oranında artış kaydetti.

Gıda enflasyonu yüzde 16.51

Açıklanan enflasyon verilerine bakıldığında hem aylık hem de yıllık bazda gıda fiyatlarındaki artış genel enflasyonun üzerinde. Endekste yer alan gıda ve alkolsüz içecekler grubunda aylık artış hızı yüzde 3.03 oldu. Yıllık bazda ise gıda ve alkolsüz içecekler grubunda fiyat hızında yüzde 16.51 artış kaydedildi.

Daha önce de dile getirdiğimiz gibi tarla üretimi azaldıkça özellikle kış aylarına doğru yaş meyve ve sebze fiyatlarında artış olacak. Bunun ilk sinyalleri geldi. ekim ayında

yaş sebze ve meyve fiyatlarındaki artış hızı yüzde 7.54 olurken, yıllık bazda yüzde 20'yi aşarak 20.76 olarak gerçekleşti.

Gıdada zam şampiyonu kabak

Ekim ayında fiyatı en çok artan 20 üründen yarısı gıda ürünü. Fiyatı en çok artan gıda ürünü ise yüzde 26.34 ile kabak oldu. İkinci sırada yüzde 22.31 ile salatalık yer alırken, diğer gıda ürünleri ve fiyat artışları ise şöyle: Kavunda yüzde 19.68, yumurtada yüzde 16.74, kuru soğanda yüzde 16.24, taze fasulyede yüzde 16.05 oranında arttı.

Artan ayçiçeği ve mısır fiyatlarına bağlı olarak ekim ayında ayçiçek yağı ve mısır özü yağında da fiyatlar yükselerek fiyatı en çok artan ürünler arasında yer aldı. Ayçiçek yağında fiyat artışı ekimde yüzde 11.39 olurken, mısırözü yağında yüzde 8.92 oldu.

Fiyatı en çok artan ürünler listesindeki sivri biberde yüzde 8.24, nohutta yüzde 7.58 ve patatesten de 6.49 oranında artış kaydedildi.

Limon fiyatı en çok düşen ürün oldu

Tüketici Fiyat Endeksi'nde Ekim 2020'de fiyatı en çok düşen ürünler arasında ise ilk sırada gıda ürünleri yer alması dikkat çekti. Fiyatı en çok düşen gıda ürünlerinde ilk sırada yüzde 30.94 ile limon oldu. Fiyatı en çok düşen ürünlerden patlıcanda yüzde 13.18, elmada yüzde 12.49, havuçta yüzde 8.08, Antep fıstığında yüzde 3.49, dereotunda yüzde 3.87, yer fıstığında yüzde 2.61 gerileme oldu.

Ekimde muz fiyatlarında yüzde 1.48, rokada yüzde 1.38 hazır sütlü tatlılarda yüzde 1.13 düşüş olurken, dana etinde de yüzde 0.99 oranında gerileme yaşandı. Kraker yüzde 0.16 ve kesme şeker ise yüzde 0.15 fiyat düşüşü ile fiyatı en çok düşen 20 ürün grubunda yer aldı.

Süt fiyatı artmayınca enflasyon düştü mü?

En somut örneğini çiğ sütte yaşıyoruz. Yaklaşık 1 yıldır çiğ süt fiyatı sabit tutuluyor. Gıda Komitesi tarafından belirlenen ve Ulusal Süt Konseyi tarafından açıklanan litre başına 1 lira 30 kuruşluk çiğ süt fiyatı 15 Kasım 2019'dan bu yana aynı. Çiftçinin ürettiği çiğ süte zam yapılmıyor. Ama yem başta olmak üzere birçok girdinin fiyatı yüzde 50'den daha fazla arttı. Üretici para kazanamadığı için süt ineklerini kestiriyor. Gıda Komitesi'nin geçen ay yapılan son toplantısında "enflasyonu artırır" gerekçesi ile çiğ süt fiyatının yıl-sonuna kadar artırılmaması kararlaştırıldı. Peki, enflasyon düştü mü? Elbette düşmedi. Ama süt inekleri kesilince hayvan varlığı azalacak ve

yine ithalat yapılacaktır. İthalatla enflasyon kısa süreliğine düşse de orta ve uzun vadede enflasyonun önemli nedenlerinden birisidir.

Özetle, ithalata dayalı tarım politikasının, enflasyonla mücadele programının başarısız olduğu her ay açıklanan enflasyon verileri ile görülüyor. Artık bu yanlışın geri dönmeli. Tarımsal potansiyelimizi, zenginliğimizi üretime dönüştürecek politikalara dönmeli. Üretim odaklı, üreticinin kazanacağı, tüketicinin kazıktanmayacağı bir politika ile gıda enflasyonu önenebilir.

Tarımın sorunları çözümeden gıda fiyatları düşmez

Son yıllarda enflasyonla mücadele, büyük oranda gıda enflasyonu odaklı olarak yürütölüyor. Uygulanan tarım politikaları gıda enflasyonunu düşürmeye yönelik kurgulanıyor ve uygulanıyor. Fiyatı artan hemen her ürün ithal edilerek fiyatlar kontrol altında tutulmaya çalışılıyor. Ancak, her ay açıklanan enflasyon verileri gösteriyor ki, enflasyonla mücadelede programında bir başarıdan söz etmek mümkün değil. Tarımın sorunlarını çözümeden gıda enflasyonunu düşürmek mümkün görülüyor. Tarımın kronikleşen sorunlarına çözüm üretilmediği için günöbirlik ve fiyatı düşürmeye yönelik politikalar gıda enflasyonunun düşürölmesi bir yana daha da artmasına neden oluyor. Üreticinin yüksek girdi fiyatları ile üretim yapması devam ediyor. Türkiye'nin büyük oranda dışa bağımlı olduğu girdi fiyatları dövizdeki artışa bağılı olarak her geçen gün artarken üreticinin ürettiği ürünün fiyatı aynı oranda artmıyor. Bu nedenle üretici para kazanamadığı için üretimden vazgeçiyor veya her sene farklı bir ürüne yöneliyor. Üretici üretim yapmadığında bu kez arz azalıyor ve fiyatlar yükseliyor. Fiyatlar yükselince ithalat yapılıyor. İthalat üreticiyi üretimden daha çok uzaklaştırıyor. Bu ithalat sarmalından kurtulmadan tarımsal üretimi artırmak ve gıda enflasyonunu önlemek olanaksız görünüyor.

Alaattin AKTAŞ

04 Kasım 2020

Bir tsunami de enflasyonda yaşanacak

✓ **İlk on ayda sepet kur yüzde 39 artarken, Yİ-ÜFE'deki artış yüzde 17'de kaldı. Üstelik kur artışı dünkü tabloya göre yüzde 50'ye doğru gidiyor. Kur böylesine artarken fiyatların görece çok düşük artmasını nasıl izah etmeli?**

✓ **Kur artışının fiyatları eskisi kadar etkilemediği söylenemeyeceğine göre, maliyet artışı fiyatlara henüz tam olarak yansıtılamıyor ve bekletiliyor. Yani deprem oldu, bir süre sonra tsunamiyle yüz yüze geleceğiz.**

Ege Denizi'nde meydana gelen ve İzmir'i de vuran, Kandilli'ye göre 6.9, kimi ölçümlere göre 7 şiddetinde olan ama nedense resmi açıklamalarda hep 6.6 olarak ifade edilen deprem Sığacık'ta küçük çaplı bir tsunamiye yol açtı. Depremi öngörmek tabii ki mümkün değildi, alışık olmadığımız için tsunamiyi de korkuyla ve yadırgayarak izledik.

Ama biz başka depremlere ve onun yol açtığı tsunamilere çok alışkınız. Üstelik bu depremi kendi ellerimizle hazırlar, ardından tsunaminin geleceğini de çok iyi biliriz.

Ekonomide yaşadığımız bu deprem, TL'deki erime depremidir. Hani İzmir'deki bazı binalar depremde un ufak oldu ya, ulusal paramız da bu yıl o şekilde parçalandı, küçüldü. TL, kızgın tavaya konulan bir parça tereyağı ya da margarin nasıl hızla erirse, o şekilde eridi.

Yılın ilk on ayında bir dolar ve bir eurodan oluşan sepet TL karşısında yüzde 39 oranında değer kazandı. (Bu TL'nin değer kaybı değildir; TL bu dönemde döviz sepetine karşı yüzde 28 değer kaybetmiştir.)

Kur böylesine artınca ardından bir tsunami gelecektir. Bu kaçınılmaz. Bu tsunami de fiyat artışıdır.

Döviz sepetinin yüzde 39 arttığı bir dönemde fiyatlardaki artışın üretici fiyatlarında yüzde 17'de, tüketici fiyatlarında yüzde 11'de kalmasını izah etmek mümkün mü?

Ne yani, yurtiçinde üreticiler ithal girdi kullanmaz mı oldu, enerji ithal etmiyor muyuz artık; ithalatla maliyeti yukarı çeken kur artışının etkisini nasıl oldu da böylesine aşağılarda tutabildik?

Bir izahat gerekiyor. Ya da deprem oldu da henüz tsunami gelmedi. Depremle eş zamanlı olmuyor çünkü bu.

Yani geliyor, bizi bir tsunami felaketi bekliyor...

Sepet kur ve fiyat endekslerinin aylık değişimi (Yüzde)

	Kur	Yİ-ÜFE	TÜFE
Ocak	1,42	1,84	1,35
Şubat	1,16	0,48	0,35
Mart	5,26	0,87	0,57
Nisan	7,01	1,28	0,85
Mayıs	1,94	1,54	1,36
Haziran	-0,28	0,69	1,13
Temmuz	1,39	1,02	0,58
Ağustos	7,88	2,35	0,86
Eylül	3,42	2,65	0,97
Ekim	4,76	3,55	2,13
Ocak-Ekim	39,19	17,48	10,64

MAKAS TAM 22 PUAN

Geçen yılın aralık ayında bir dolar ve bir eurodan oluşan sepet kuru, ay ortalaması itibarıyla 100 kabul ediyoruz; yine aynı şekilde Yİ-ÜFE endeksini de... Ekim ayına getiriyoruz; sepet kur 139.19'a çıkmış, Yİ-ÜFE endeksi ise yalnızca 117.48'e.

Arada tam 22 puanlık bir makas oluşmuş durumda.

TÜFE'den ise hiç söz etmiyoruz bile. TÜFE endeksi 100'den 110.64'e çıkmış yalnızca.

Olacaklar belli. Zaten ilk işaretler son üç aydır alınıyor. Yİ-ÜFE'de son üç aydır yüzde 2.35, yüzde 2.65 ve yüzde 3.55'lik artışlar var. Bu artış hızlanacak ve bir süre sonra Yİ-ÜFE'den TÜFE'ye yansıma daha belirgin hale gelecek.

KUR ARTIŞI FİYATLARI DAHA MI AZ ETKİLİYOR?

2018 yılına dönelim... Rahip krizi, faiz artırmakta yine geciken bir Merkez Bankası ve sepet kurun eylül ayına gelindiğinde yüzde 64 artışıyla karşı karşıya kalınması...

Sepet kurun yüzde 64 arttığı bu dokuz ayda Yİ-ÜFE'de yüzde 39 artış yaşanmış, on aylık artış ise yüzde 40'a ulaşmıştı. Evet arada 24 puana ulaşan bir fark vardı, yani o zamanki fark bu yıldan daha fazlaydı ama hesabı başka türlü yapmak gerekir.

2018'de ilk dokuz ay itibarıyla fiyatlarda sepet kurdaki artışın üçte ikisine yakın bir artış yaşanmıştı.

Yüzde 64 kur artışı, yüzde 39 fiyat artışı...

Bu yıla dönelim yeniden... On aydaki kur artışı yüzde 39, fiyat artışı yüzde 17. Yani fiyatlar, kurdaki artışın yalnızca yüzde 44'ü kadar yükselmiş.

Yani şimdi Türkiye ekonomisinde fiyat oluşumu kurlara 2018'dekinden çok daha az mı duyarlı?

MALİYET ARTIŞI FİYATLARA YANSITILAMIYOR OLABİLİR Mİ?

Kuvvetle muhtemeldir tabii ki. Pandemi koşullarında ekonomilerin daraldığı, işlerin kötü gittiği bir süreç yaşanıyor ve bu durum maliyetlerdeki artışın fiyatlara bire bir yansıtılmasını çoğu sektörde önüyor.

İyi ama bu nereye kadar sürdürülebilir ki!

İşler açılınca ya da açılır gibi olunca biriktirilmiş zamlar yapılacak ve işte o zaman zam tsunamisiyle yüz yüze geleceğiz. Maliyetlerindeki artış fiyatlarına yansıtamayacak işletmeler mi; ne yazık ki onlar giderek zora girecek ve belki de batacak.

KASIM AYINA GİRİŞ TAM BİR FELAKET!

Değerlendirmeyi hep on aylık veriler üstünden yaptık. Ama kurlar öyle hızlı değişiyor ki, öyle hızlı bir hareket var ki, ekim verileri anlamını şimdiden yitiriverdi.

Ekim ayı ortalamasında dolar 7.87, euro 9.27, sepet kur ise 8.57'ydi. Bu düzeye göre bile Yİ-ÜFE ile makas fena halde açılmıştı.

Peki dünkü kurlara göre durum ne? Bu satırları yazarken dolar 8.53 dolayındaydı, euro 10 liraya dayanmıştı; buna göre sepet kur da 9.26 düzeyinde oluşmuştu.

Hani mesela diyelim, kasım ayındaki sepet kurun 9.26'da kalacağını varsayalım. Bu durumda sepet kurun on bir aydaki artışı tam yüzde 50'ye ulaşacak.

Ve kurdaki bu artış, diğer etkileri bir yana, fiyatlar yönüyle öyle Sığırcak'taki gibi değil, okyanusta ortaya çıkan boyutta bir fiyat tsunamisine yol açmayacak, öyle mi!

Abdulkadir Selvi

Mesut Yılmaz'la ilgili sahte belge neydi?

4 Kasım 2020

Mesut Yılmaz ile Yıldırım Akbulut'un yarışacağı kongreye sayılı günler kalmıştı.

Kıran kırana bir mücadele yaşanıyordu. Bursa'dan gazeteci arkadaşım **Hüseyin Hiçdurmaz** aracılığıyla bir belge geldi.

Hiçdurmaz, Akbulut yanlısı bir medya grubunun el altından yaydığı notunu düşmüştü. Kongrede **Mesut Yılmaz**'ın aleyhinde etkili olabilecek bir belgeydi. Resmi evraklar konusunda uzmanlığına inandığım kişilere danıştım. **Akbulut**'un ekibini yokladım. Doğrudan onlarla ilgisinin olmadığı sonucuna ulaştım. Bu arada **Sevgi Ulusay** aracılığıyla **Mesut Bey**'e ulaşmaya çalıştım. **Sevgi Hanım**'a ön bilgi vermiştim. Gecikmeden **Mesut Bey** aradı. “**Öncelikle haberi yazmadan önce arayıp sorma gereği duyduğunuz için teşekkür ederim**” dedi. Bunun benim görevim olduğunu söyledim. “**Benim böyle bir üyeliğim yok. Dediğiniz kulübe olmadığı gibi bu tür hiçbir yapıya üyeliğim söz konusu değil**” dedi. Kongre sürecinde kendisine zarar vermek isteyen bir yapı tarafından üretilen sahte bir belge olduğunu söyledi. Beyan esastır dedim. Haberi yazmadan önce kendisini aradığım için memnun olmuştu, daha geniş bir zamanda sohbet etmek üzere davet edeceğini söyledi.

PİŞMAN OLMADIM

Daha sonra FETÖ'nün sıkça kullandığı sahte evrak üretme gerçeği ile ilk olarak o zaman karşılaştım. Benim için öğretici oldu. Genç bir gazeteciydim. Çift kontrolün ne denli önemli olduğunu orada öğrendim.

Haberi yayınlasam kongre sürecinde çok büyük bir sansasyona sebep olabilirdi. Sahte olduğunu tespit ettirdiğim belge **Mesut Yılmaz**'ın Lions kulübüne üye olduğu

yönündeydi. Lions'un resmi evrakı havası verilen bir kâğıt hazırlanmıştı. Doğruluğundan kuşkulandığım haberi yazmadım. Hayatım boyunca da pişman olmadım.

O tür iddialar muhafazakâr seçimde etkili oluyordu. Doğrusu **Mesut Yılmaz**'la ilgili iddia önüme gelince, AP kongresinde **Demirel** hakkında ileri sürülen “**mason**” iddiası hatırıma gelmişti. **Demirel**, mason olmadığına dair bir belge almak zorunda kalmıştı.

Mesut Yılmaz, ANAP Genel Başkanlığı'na aday olduğunda ilk gezisini Marmara ve Ege bölgelerine yapmıştı. **Mehmet Gedik** koordine ediyordu. **Mesut Yılmaz**, **Ecevit** mavisini gömlek giyiyor, onu takdim ederken gençliğine ve dinamikliğine vurgu yapılıyordu. Gittiğimiz yerlerde **Akbulut**'u destekleyen teşkilatlar mesafeli duruyor ama **Mesut Yılmaz**'ın gelecek vaat eden genç ve dinamik yapısı sokaktaki vatandaşları etkiliyordu. Orada seçmenin umuda ve geleceğe oy verdiğini gördüm. Bursa'da ilk bölümü tamamlanan geziden ayrılırken, **Mesut Bey** otobüse gelerek bizlere teşekkür etti. “**Başbakanlıkta ziyaretinize geleceğim**” deyince hafif tebessüm ederek “**Hayırlısı bakalım**” karşılığını vermişti.

Kongreyi kazandı ve Başbakan oldu.

RÖPORTAJ İÇİN KAPISINDA BEKLEDİM

Mehmet Keçeciler'le yarıştıkları kongre öncesinde ise röportaj yapmak için yedi buçuk saat kapısında beklemiştim. **Keçeciler**'le konuşmuştum. Tek yanlı olmaması için **Mesut Yılmaz**'la da görüşmek istiyordum. Yedi buçuk saatin sonunda, o zaman Cumhuriyet gazetesi muhabiri olan **Tuncay Özkan**'la birlikte röportaj yapmıştık.

REFAH'LA KOALİSYONU ASKER İSTEMEMİŞTİ

ANAP'la Refah Partisi'nin koalisyon görüşmeleri sırasında izlemiştim. ANAP'ta ve Refah Partisi'nde bu işin olması için çaba gösterenler haber kaynağımdı. Neredeyse anlaşmışlardı. Bakanlıkların dağılımı tamamlanmıştı. ANA-REFAH hükümeti kurulmak üzereydi. Araya kısa bir tatil girdi. Asker, Refah Partisi'yle koalisyonu istemedi. **Mesut Bey** askerin, kamuoyunun ve eşi **Berna Hanım**'ın baskılarını dikkate alarak Refah Partisi'yle koalisyon hükümeti kurmaktan vazgeçti. ANA-REFAH koalisyonunun kuruluşunu açıklamaya hazırlanırken, bize DYP ile ANAP arasındaki koalisyon görüşmelerini izlemek düştü.

ÇİLLER-YILMAZ KAVGASI KORİDORDAN DUYULUYORDU

ANAYOL koalisyonu kurulmuş, merkez sağın iki partisi bir araya gelmiş, laik kesime göre Refah tehlikesi savuşturulmuştu. Bir kesimde bayram havası vardı. Ancak sahadaki gerçekler farklıydı. Refah Partisi'nin **Çiller** hakkındaki iddiaları üzerine, **Çiller** ve **Yılmaz** bir araya gelmişti. Koalisyonun kaderini belirleyecek bir görüşmeydi. İki liderin bağışmalarını Meclis'in diğer koridorundan duyduğumuz zaman, koalisyonun uzun ömürlü olmadığını anladık. Bu olay bana alanda haber takibi yapmanın ne denli önemli olduğunu öğretti. Hayaller farklı ama sahadaki gerçekler başkaydı. **Çiller-Yılmaz** kavgası sonucunda hem koalisyon hükümeti yıkıldı, hem de merkez sağ çöktü.

28 ŞUBAT SÜRECİNDE MİSYONU

ANAP'ı izlemekle görevli bir muhabir olmadığım için **Mesut Bey**'i düzenli olarak takip etmedim. Özel bir hukukum oluşmadı. Siyasi olarak **Özal**'ın değişimci çizgisini takip etmedi. **ANAP**'ı bir arada tutamadı. **Özal**'la bilek güreşine girdi. Parti bölündü. Statükocu olduğu için uzak durdum. Ayrıca 28 Şubat sürecindeki çizgisini doğru bulmadım. 28 Şubat'taki askere yakın Başbakan profili siyasi hayatına mal oldu. **Mesut Yılmaz** 83'te siyasete atılmasına rağmen 90'ların simgesi olan bir siyasetçiydi. Başbakan ve Başbakan Yardımcısı olarak 90'lı yılların en önemli siyasetçilerinden biriydi. Keşke bir **Mesut Yılmaz** belgeseli yapılsaydı. 1983-2002 arasındaki çalkantılı döneme ışık tutabilirdi.

PARLAMENTER SİSTEM ÖRNEKLERİ

Parlamentar sistemi, "kızıl elma" haline getiren liderlere **Mesut Yılmaz** üzerinden bir hatırlatmada bulunmak istiyorum. **Mesut Yılmaz**, Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı olarak yurtdışına giderken uçakta kendisini takip eden gazetecilere Genelkurmay İkinci Başkanı **Çevik Bir**'in ismini ancak sessiz filmlerde kullanılan pandomim yöntemiyle anlatabilmişti. Bugün Genelkurmay İkinci Başkanı'nın ismini bilen var mı? **Mesut Yılmaz** bir de Batı Çalışma Grubu aleyhinde bir beyanat vermişti. Anında Genelkurmay'dan Başbakan'a haddini bildiren bir açıklama gelmişti. Şimdi mümkün mü?

15 TEMMUZ'DAKİ YERİ

Mesut Yılmaz, 15 Temmuz darbe girişimi karşısında ise kararlı bir duruş sergiledi. 15 Temmuz'u başta ABD olmak üzere Batı dünyasına anlatmak için büyük bir çaba gösterdi.

Allah rahmet eylesin.

Enflasyon hesabı tutmuyor!

Esfender KORKMAZ

04 Kasım 2020

Ekim ayında, yıllık TÜFE yüzde 11,89, yıllık Yİ-ÜFE yüzde 18,20 oldu. 2019 Aralık ayından beri TÜFE oranı yüzde 12 seviyesinde seyrediyor.

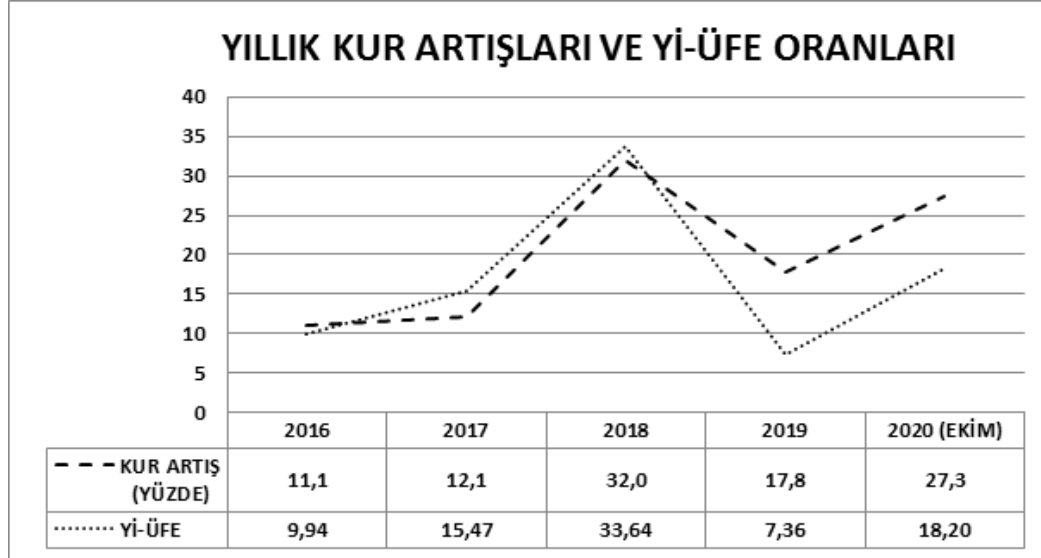
Bu yıl sonu MB son enflasyon tahmini gene tutmayacak. Zira artan Yİ-ÜFE maliyet artışını gösterir. **Firmalar, üreticiler bu maliyet artışını perakende fiyatlara yansıtmak zorundadırlar. Aksi halde yaşayamazlar. Dolayısıyla yıl sonu TÜFE oranı, eğer TÜİK bir mucize hesap yaratmazsa, yüzde 14'e çıkar.**

2020 Dünya enflasyon ortalaması yüzde 2,13'tür. Eğer Venezuela, Arjantin, İran ve Güney Sudan gibi aynı zamanda siyasi sorun yaşayan ülkeleri çıkarırsak, dünyanın en yüksek enflasyonu bizdedir.

EKİM AYI ENFLASYON VERİLERİ		
TÜFE	2019 EKİM	2020 EKİM
AYLIK	2,00	2,13
YILLIK	8,55	11,89
12 AYLIK ORT.	6,67	11,74
ÇEKİRDEK	7,64	11,48
GIDA	7,85	16,51
Yİ-ÜFE		
AYLIK	0,17	3,55
YILLIK	1,70	18,20
12 AYLIK ORT.	22,58	9,11
İMALAT	1,26	19,81
ARAMALI	-1,39	23,41
ENERJİ	-2,28	-2,88
SERMAYE MALI	4,38	24,41

Enflasyonun bu kadar azmasının temel nedeni yapısal sorunlar ve **Merkez Bankası'dır**. Merkez Bankası, gösterge faizini **Türkiye'nin risklerini de içeren bir faiz düzeyine**, söz gelimi enflasyon artı yüzde 5, düzeyine çıkarsaydı, kur artışı ve enflasyon bu kadar tırmanmazdı. **Dahası MB'sı MB 2006 yılından beri enflasyon hedeflemesi uyguluyor ve hiçbir yıl tutturamadı.** Eğer müdahale varsa başkanın ve para politikası kurulunun istifa müessesesi de vardır. Talimatlara uyacağım diye kimsenin ekonomik istikrarla oynama lüksü olamaz.

Merkez Bankası'nın tek görevi TL'yi korumaktır. Faizlerle hülle yaparak bu görevini sürdüremez. Çünkü eksi reel faiz, cari açık ve güven sorunu ile birleşince dövize talep artıyor. **Kur artıyor. Kur artışı da doğrudan enflasyona yansıyor.** Aşağıdaki grafikte yıllık kur artışları (TL değer kaybı) ve Yİ-ÜFE oranları yer alıyor. Her ikisi de paralel seyir gösteriyor.

Enflasyon hem dikiş tutmuyor, hem de hesap tutmuyor.

1. Enflasyon dikiş tutmuyor... Zira 2004 yılı, yıllık TÜFE oranı yüzde 9,32 idi. Kur şoku öncesinde de, 2017 TÜFE oranı yüzde 9,22 idi. 13 yılda değişmemiş.

2009 krizinde dünyada enflasyon oranları, gelişmiş ülkeler ortalaması olarak eksi 1,5 ve gelişmekte olan ülkeler ortalaması olarak yüzde 4 iken Türkiye'de yüzde 6,53 oldu. Ekonomik daralma bile etkilemedi.

Özetle; yapısal sorunlardan kaynaklanan yüzde 10 dolayında kemikleşmiş enflasyon var. Bu güne kadar ekonomi yönetimi, faktör verimliliğinde artış, kamu kaynaklarının etkin kullanılması, devletin verimlilik ve liyakat esasına göre yeniden yapılanması, oligopol ve kartelleşme ile mücadele gibi yapısal çözümleri sürekli dışladı. Sonuç olarak ta kronik enflasyonu çözemedi.

2. Enflasyon hesabı da tutmuyor... Üretimde ithal girdi payı yüksek olduğu için, Kur artışı yüzde 10 dolayındaki kronik enflasyon üstüne ilave artış getiriyor. 2018 kur şokunda yaşadık. Yİ-ÜFE yüzde 45'e, TÜFE yüzde 25'e kadar çıkmıştı.

Şimdi Ekim ayında da kur artışı Yİ-ÜFE'nin yüzde 18,20'ye yükselmesine neden oldu. Bu maliyet artışı Kasım ve Aralıkta TÜFE'ye yansımaktadır. Ancak kur artışı, vitrindeki eski ithal mallara anında yansıyor. Söz gelimi ithal kumaş metresi 200 Euro ise, TL fiyatı son kurdan hesap ediliyor. Daha önemlisi, vitrindeki yerli malların fiyatı da artırılıyor.

Bu şartlarda, Ekim aylık TÜFE'nin de, kronik enflasyon artı kur etkisi ile yüzde 2,13'ten daha yüksek olması gerekiyor.

İbrahim Kahveci

Sorumsuz yönetim sistemi!

Konu hakkında eski yazıdan alıntı yapayım.

19 Ağustos 2020

“Sorumluluk asıl devlet yönetiminde önemlidir. Çünkü bir kamusal güç kullanılıyor ve o gücü kullananlar ve yerine göre de kullanmayanların sorumluluğu olmalıdır. Yarına çok daha büyük maliyet çıkartacağı kesin bir makro politika, siyasi hırslar uğruna ülkeye büyük maliyet getirince kim hesap veriyor?”

Bu yazıyı Merkez Bankası’nın sorumluluğunu yerine getirmemesi üzerine yazmıştım. Dolar/TL kurunda 6,85 barajı yıkılmış ve 7,30'lara merdiven dayanmıştı.

Daha da yükselecek olan kurda Merkez Bankası neden gereğini yapmıyordu? Bir sorumluluğu yok muydu?

Ama bugün aynı konu birçok alanda mevzubahistir.

Mesela Ülkemizi yöneten kadroların sıkça rastladığımız bir davranışı var. Yukarıda onu şu şekilde izah ediyorum: “Yarına çok daha büyük maliyet çıkartacağı kesin bir makro politika.... “

Düşünün bir kez...

İmar affı ile sakat binalarda Milleti oturtmak veya oturmasına izin vermek. Bu kimin görevidir? Ya da kim bu sorumluluğu üstlenmelidir?

Dün MHP Lideri Devlet Bahçeli “Keşke riskli binalarda oturmak tercih edilmeseydi” dedi. Buna eklemeyi şu şekilde yapabiliriz: “Keşke riskli binalara oturma izni verilmesi uğruna imar affı ile para toplanmasaydı.”

04.11.2020

Düşündünüz mü hiç... İmar affı ile tehlikeli binaların rahatlıkla oturulabilir hale gelmesinin sorumluluğu kimdedir? Ya da binalar neden denetlenmez?

Sağlık Bakanı her gün uyarı yapıyor. Ama uyarılar Millet kendisi önlem alsın diye. Acaba kamunun alması gereken önlenmelerde kamusal sorumluluk ne durumda?

Maske mesafe temizlik deniliyor ama bu işin başka ayağı yok mu? Ulaşım gibi mesela.

Uzaktan eğitimde EBA sistemi daha ilk baştan çöktü. İnternet zaten birçok yerde çekmiyor. Var olan internette artık çekmez oldu.

Ya ekipmanlar. Tablet ve Bilgisayar için hala vergi indirimi bekleyip duralım. Ülke yönetimi için Hazine Garantili Mütahhithlere ödenmesi gereken paralar daha öncelikli olsa gerek. Çünkü o parada hiç eksilme olmuyor.

Pazar günü Gelecek Partisi Büyük Kongresi oldu. Genel Başkan seçilen Ahmet Davutoğlu konuşmasında ekonomiden daha büyük sorun olarak “Yönetimi” gösterdi.

Gerçekten de yönetim sorunumuz; ya da yönetilmeyen Ülke olarak sorunumuz çok daha büyük.

Bunu görüyoruz.

Ama bunu asıl İstanbul depreminde göreceğiz.

Öyle 15-20 bina yıkılmayacak. Hesaplara göre 45 bin bina yıkılacak. Bu ne demek biliyor musunuz?

Deprem oldu ve bina altında sapasağlam kaldınız. İşte orada ölümü bekleyeceğiz. Çünkü bu kadar yıkılacak binaya hangi kurtarma ekibi yetişebilir?

Acaba şimdiden sakat bina denetimi yapılsa, bu iş Millete bırakılmayıp bir kamusal sorumluluk olarak ele alınsa olmaz mı?

Bakınız yönetsel sorun çok önemlidir. Mevcut sistemde bütün bakanlar dahi her işlerinde “Cumhurbaşkanımızın talimatı ile...” cümleye başlıyor. Acaba bir ülkeyi bir kişi ne kadar sağlıklı yönetebilir?

Karar mercileri çoğalmalıdır. Ve karar mercilerinde kurumsal akıl devreye girmelidir.

Merkez Bankası örneğine bakın. Bir türlü açık faiz artırımına gidemiyor. Örtülü faiz artırımları ile fonlama faizini %7,34'ten %13,45'e çıkarttı ama çare olmuyor. Kur artışının önüne geçemiyor.

Çünkü piyasa biliyor ki, Merkez Bankası kurumsal aklı çalışmıyor ve asıl karar verici yer Cumhurbaşkanı. Oranın da görüşü belli...

2017-2018 süreci parasal genişleme sonrası benzer süreç yaşanmıştı. Şimdi de aynı süreç devam ediyor ve hem kur hem de faizler yükseliyor. Aynı zamanda da enflasyon gelecek...

Demek ki o teori yanlış ama ne çare ki, kimse anlatamıyor. Merkez Bankası bile kararlarında o teorinin yanlışlığını ilan ediyor ama nihai kararı alamıyor.

Bakınız dün dolar 8,50'yi avro ise 10,00 lirayı gördü.

Bu maliyeti üstlenen kim var? Kim sorumluluk üstleniyor? Kim Millete bu fakirliğin gerçek nedeninin yanlış yönetim olduğunu anlatacak?

Keşke ortaya bir tane sorumlu çıksa ve Ülkeyi biz yönetiyoruz dese. Keşke sorunları muallak bir dış düşmana yıkarak sorumluluktan kaçmayı bıraksak. Ülkeyi gerçekten sahiplenen bir yönetim gelse... Keşke.

04 Kasım 2020, Çarşamba

BAŞYAZIMEHMET BARLAS

Amerika'daki seçimin sonucu ne olursa olsun beklentiler olumlu değil

Bütün dünyanın sonucunu merakla beklediği Amerikan başkanının seçimi dün yapıldı. Bilindiği gibi Amerikalı seçmenler başkanın yanında, Kongre'nin iki kanadı olan 435 sandalyeli Temsilciler Meclisi'nin tamamı ile 100 üyeli Senato'daki 35 sandalye için de oy kullandılar. Ancak Amerikan siyasal sistemine göre iktidarı başkan belirleyeceği için, Kongre seçimlerinin sonucu fazla merak uyandırmıyor.

Bu köşe yazısını aşağıdaki linke tıklayarak sesli bir şekilde dinleyebilirsiniz
Mehmet Barlas 'Amerika'daki seçimin sonucu ne olursa olsun beklentiler olumlu değil'

Mağazalar tedbir aldı

Türkiye saati ile seçim sonuçları sabaha karşı belli olacağı için, bu köşede sonucu yorumlayamıyoruz. Ancak başkent Washington'da gerginlik beklentisi nedeniyle birçok dükkan ve mağazanın tahta plakalarla camlarının ve kapılarının kapatıldığı görüntülenmişti. Yani Amerika'da kim başkan seçilirse seçilsin ciddi bir gerginliğin olacağına dönük beklenti var.

Radikaller sokağa çıkabilir

Dün Rusya Dış İstihbarat Servisi Direktörü Naryshkin, ABD seçimlerinde kimin kazanacağından bağımsız olarak sosyal krizin derinleşmesini beklediklerini ve radikallerin sokağa çıkabileceğini söyledi. Naryshkin, ABD'de seçimlerin toplumda daha fazla bölünmeye yol açmasını beklediklerini söyledi. Naryshkin, **"Bizim değerlendirmemiz, kimin kazanacağından bağımsız şekilde sosyal krizin derinleşeceği yönünde. Kesin olan şey kaybeden tarafın sonuçları kabul etmeyecek olması. Bu da radikalleri sokaklara çıkmak için cesaretlendirecek"** ifadelerini kullandı.

Depremi bilançosu

İçeriye bakınca ise, aklımız da, gözümüz ve kulaklarımız da güzel İzmir'den gelecek haberlere kilitlenmiş durumda. Son açıklamalara göre depremde 112 vatandaşımız hayatını kaybetmiştir. Yaralanan 1.035 vatandaşımızdan 898'i taburcu edilmiş olup 137 vatandaşımızın tedavisi devam etmektedir.

Ayda kurtuldu ama annesi vefat etti

Dün depremde 91 saat sonra 4 yaşındaki Ayda Gezgin'in canlı olarak enkazdan çıkartılması hepimizi sevince boğmuştu. Ancak bu arada Ayda'nın annesi Fidan Gezgin'in kurtarılamadığını ve cansız bedenine ulaşıldığını öğrendik. Dün küçük Ayda, hastaneye götürüldüğü sırada "**Anne**" diye seslenmişti. Uzmanlar, Ayda'nın göçük altında annesi ile konuşmuş olabileceği ihtimali üzerinde duruyor. Şimdi bütün ümidimiz yine birkaç canlıya ulaşılabilmesine dönüktür. Ve artık sıra çürük binaları yapanlardan hesap sormaya ve muhtemel depremlere karşı alınması gereken önlemlere geldi.